

Bruxelles, 1 iunie 2018
(OR. en)

9651/18

**Dosar interinstituțional:
2018/0209 (COD)**

**ENV 395
CLIMA 96
ENER 216
CADREFIN 69
CODEC 944**

PROPUNERE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	1 iunie 2018
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2018) 385 final
Subiect:	Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1293/2013

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2018) 385 final.

Anexă: COM(2018) 385 final

Bruxelles, 1.6.2018
COM(2018) 385 final

2018/0209 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI
de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a
Regulamentului (CE) nr. 1293/2013

(Text cu relevanță pentru SEE)

{SEC(2018) 275 final} - {SWD(2018) 292 final} - {SWD(2018) 293 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Prezenta propunere prevede o dată de aplicare, de la 1 ianuarie 2021, și vizează o Uniune cu 27 de state membre, conform notificării Regatului Unit cu privire la intenția sa de a se retrage din Uniunea Europeană și din Euratom în baza articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană, notificare primită de Consiliul European la 29 martie 2017.

• Motive și obiective

Problemele legate de mediu și de climă au un impact asupra sănătății și a calității vieții cetățenilor din UE, precum și asupra disponibilității și stării resurselor naturale, generând astfel costuri sociale și economice. Tranziția către o economie circulară și cu emisii scăzute de dioxid de carbon reprezintă un proiect de modernizare economică pentru Europa și o prioritate pentru Comisia Juncker. Tranziția către o economie modernă, curată și mai circulară necesită schimbări majore pentru direcționarea investițiilor către noi infrastructuri, noi tehnologii, noi modele de afaceri și noi moduri de producție și de consum pentru toate tipurile de bunuri și servicii, inclusiv hrana și resursele naturale. UE este lider mondial în ceea ce privește protecția mediului și politicile climatice. În ultimii 40 de ani, UE a creat o paletă largă de politici, fonduri și instrumente în domeniul mediului, care reprezintă cele mai moderne standarde din lume. Uniunea Europeană dorește să își mențină și să își consolideze acest rol.

O viață bună, în limitele planetei noastre, reprezintă o necesitate și o prioritate. LIFE joacă un rol de catalizator, contribuind la transformarea Uniunii într-o societate circulară, curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice. Oferind sprijin bine direcționat către acțiuni de politică și de introducere pe piață, programul LIFE menține, protejează și îmbunătățește calitatea mediului, protejează sănătatea umană și urmărește utilizarea prudentă și rațională a resurselor naturale.

În plus, programul LIFE contribuie, de asemenea, la respectarea angajamentelor asumate de UE în cadrul Acordului de la Paris privind schimbările climatice, al Strategiei privind uniunea energetică și al cadrului de politici privind clima și energia pentru 2030, precum și la îndeplinirea obiectivelor pe termen lung privind decarbonizarea. Programul este, de asemenea, compatibil cu ambiția UE de a deveni lider mondial în domeniul energiei din surse regenerabile.

Astfel cum s-a susținut în comunicarea „Următorii pași către un viitor european durabil”, Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă și cele 17 obiective de dezvoltare durabilă reprezintă un cadru de orientare esențial pentru toate politicile UE și, ca atare, trebuie integrate în viitorul cadru financiar multianual.

În timp ce activitățile desfășurate în cadrul programului LIFE pentru 2014-2020¹ abordează anumite probleme în mod direct pe teren, impactul principal al programului este indirect datorită rolului său de catalizator: sprijin pentru acțiunile la scară mică menite să inițieze, să extindă sau să accelereze practicile de producție, distribuție și consum durabile și protecția capitalului natural, prin:

- facilitarea dezvoltării și a schimbului de bune practici și de cunoștințe;

¹ Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind instituirea unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 614/2007 (JO L 347, 20.12.2013, p. 185).

- consolidarea capacităților și accelerarea punerii în aplicare a legislației și a politicilor în domeniul mediului și al climei și facilitarea tranziției către energia curată;
- ajutarea părților interesate să testeze tehnologii și soluții la scară mică și
- mobilizarea de fonduri din alte surse.

Această abordare ar trebui să fie urmărită în continuare în cadrul financiar multianual pentru perioada 2021-2027.

Integrarea aspectelor legate de climă în toate instrumentele următorului cadru financiar multianual va spori finanțarea disponibilă pentru acțiunile necesare de inovare, adaptare socială și responsabilizare a întreprinderilor, lucrătorilor și cetățenilor, astfel încât aceștia să își dezvolte capacitățile și competențele de care au nevoie pentru a contribui la combaterea schimbărilor climatice. Programul LIFE va contribui la inovarea la scară mică, ajutându-i pe cetățeni să ia măsuri privind clima în sprijinul comunităților lor.

- **Coerența cu alte domenii de politică ale Uniunii**

Programul LIFE este singurul fond al UE dedicat exclusiv obiectivelor de mediu și climatice. Programul, care dispune de un buget relativ modest, vizează o nișă între programele UE de sprijinire a cercetării și inovării, pe de o parte, și programele UE de finanțare a dezvoltării pe scară largă, pe de altă parte. Programul elimină, așadar, decalajul dintre dezvoltarea de noi cunoștințe și punerea lor în aplicare.

La nivelul UE, investițiile masive în acțiunile din domeniul mediului și al climei sunt finanțate, în primul rând, prin programe de finanțare majore, care integrează obiectivele de mediu și climatice în obiectivele lor (integrare), inclusiv fondurile de dezvoltare regională, fondurile pentru agricultură și dezvoltare rurală, fondurile pentru afaceri maritime și pescuit, programul de cercetare și inovare Orizont Europa, Mecanismul pentru interconectarea Europei, precum și instrumentele de politică externă și instrumentele financiare ale Uniunii, întrucât principalul impact al programului LIFE este indirect prin rolul său de catalizator care sprijină acțiuni la scară mică menite să inițieze, să extindă sau să accelereze practicile de producție, distribuție și consum durabile, să amelioreze calitatea mediului și să contribuie la realizarea obiectivelor climatice ale Uniunii.

Se urmărește crearea de sinergii între granturile finanțate prin programul LIFE și alte programe ale UE (de exemplu, proiectele demonstrative din cadrul Orizont Europa), întrucât, deși urmăresc obiective distincte și sunt diferite ca dimensiune și natură, aceste programe au activități interdependente. Orizont Europa va contribui la abordarea problemelor de mediu și a priorităților UE în acest domeniu prin intermediul activităților de cercetare și inovare - facilitate de procesul de planificare strategică - în special în cadrul unor „clustere”. Ca regulă generală, Orizont Europa acoperă activitățile care sprijină dezvoltarea, demonstrarea și pătrunderea pe piață a unor soluții inovatoare care au o dimensiune transnațională și care sunt de pionierat pentru UE și au un potențial de reproducere în Uniune. Efectul de catalizator al proiectelor LIFE tradiționale va consta în dezvoltarea, testarea sau prezentarea unor tehnologii sau metodologii adecvate care să pună în aplicare politica de mediu și climatică a UE pe teren, în contexte specifice, și care să poată fi utilizate ulterior pe scară largă, cu ajutorul unei finanțări din alte surse. Potențialul InvestEU ar putea fi utilizat pentru finanțarea proiectelor strategice de protejare a naturii și a proiectelor strategice integrate, precum și pentru încurajarea utilizării programului.

În unele domenii (și anume natura și biodiversitatea, inclusiv ecosistemele marine), programul LIFE joacă un rol unic și esențial. S-au observat sinergii și complementarități în special cu

programele de dezvoltare rurală, dar și, de exemplu, între proiectele de adaptare la schimbările climatice și gestionarea riscurilor de dezastre. Aceste sinergii și complementarități ar trebui consolidate în următorul program LIFE pentru perioada 2021-2027, inclusiv prin ajustarea domeniului de aplicare al programului de cercetare în ceea ce privește anumite activități care sprijină tranziția către energia curată, contribuind astfel la atenuarea schimbărilor climatice.

Integrarea subprogramului Tranziția către energia curată în programul LIFE sporește coerența de ansamblu a finanțării UE, oferind, totodată, un potențial important de sinergii cu acțiunile din domeniul mediului și al climei.

Există o complementaritate clară cu finanțarea cercetării și inovării în domeniul energiei curate din cadrul Orizont Europa. Soluțiile de cercetare și inovare dezvoltate în cadrul Orizont Europa prin sprijinirea activităților de pionierat vor reprezenta baza pentru următoarea generație de tehnologii și bune practici care pot fi reproduse ulterior cu ajutorul sprijinului pentru consolidarea capacităților oferit în cadrul subprogramului Tranziția către energia curată.

Subprogramul Tranziția către energia curată și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) sunt complementare din perspectiva naturii și a logicii de intervenție pe care se bazează. În special, dimensiunea transfrontalieră este un principiu esențial al logicii de intervenție a MIE.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temeiul juridic și subsidiaritatea

Articolul 192 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) constituie temeiul juridic al acțiunii UE în domeniul mediului și al climei. Activitățile de sprijinire a tranziției către energia curată sunt, de asemenea, acoperite de acest temei juridic, deoarece acestea contribuie în mod direct la atenuarea schimbărilor climatice. Actualul program LIFE finanțează deja anumite activități de îmbunătățire a eficienței energetice și a utilizării energiei din surse regenerabile, care au o contribuție substanțială la atenuarea schimbărilor climatice și generează adesea beneficii conexe pentru mediu (de exemplu, îmbunătățirea calității aerului).

Majoritatea problemelor de mediu sunt transfrontaliere sau transnaționale și nu pot fi soluționate în mod corespunzător prin acțiunea individuală a statelor membre. Intervenția UE este necesară pentru a institui mecanismele adecvate de soluționare a acestor probleme în mod eficient și pentru a evita problemele de coordonare.

În plus, activele de mediu reprezintă bunuri publice europene a căror gestionare adecvată este esențială pentru buna funcționare a pieței unice.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR RETROSPECTIVE, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

- **Evaluări retrospective**

Deși recenta evaluare la jumătatea perioadei a programului LIFE 2014-2020² a fost realizată într-un stadiu incipient al punerii în aplicare a programului, și anume atunci când începuseră numai proiectele din 2014 și 2015, aceasta a confirmat faptul că programul este pe calea cea bună din punctul de vedere al eficienței, eficacității și relevanței și că acesta contribuie la Strategia Europa 2020. În plus, majoritatea părților interesate consideră că LIFE reprezintă un instrument foarte important pentru abordarea priorităților de mediu și climatice.

- **Consultările părților interesate**

În cadrul evaluării la jumătatea perioadei a programului LIFE, s-a realizat o gamă largă de activități de consultare, inclusiv (i) o consultare publică ce a durat 12 săptămâni și a strâns peste 250 de răspunsuri, (ii) șase studii specifice cu peste 200 de răspunsuri și (iii) peste 150 de interviuri (cuplate, dacă a fost cazul, cu vizite la fața locului) cu principalele grupuri de părți interesate, printre care beneficiari de proiecte, coordonatori de proiect, servicii ale Comisiei, funcționari ai EASME, experți externi responsabili de monitorizare și titulari de instrumente financiare.

S-a ținut seama și de avizele Comitetului Regiunilor și Comitetului Economic și Social European privind rezultatele evaluării la jumătatea perioadei, deoarece acestea au trecut în revistă opțiunile posibile pentru programul LIFE după 2020.

În sensul prezentei propuneri, consultarea amplă a părților interesate a fost completată cu avize primite de la organizații neguvernamentale și cu alte activități de consultare a părților interesate din statele membre.

Consultările au confirmat relevanța programului pentru abordarea nevoilor și a problemelor din domeniul mediului și al climei, precum și importanța continuării acestuia, inclusiv a tuturor principalelor tipuri de intervenții. Cu toate acestea, a fost evidențiată necesitatea simplificării modului în care este gestionat programul. S-a propus, de asemenea, consolidarea efectelor sale de catalizator și a potențialului proiectelor integrate.

- **Evaluarea impactului**

În vederea îmbunătățirii performanței și a rolului de catalizator al programului, au fost analizate două opțiuni menite să îmbunătățească accesibilitatea acestuia pentru solicitanții din toate statele membre ale UE. Opțiunea oferirii de sprijin centralizat pentru întreaga rețea de puncte de contact naționale în locul sprijinului oferit în prezent pentru proiectele naționale de consolidare a capacităților (la care au acces numai anumite state membre) a fost evaluată pozitiv și ar trebui pusă în aplicare. Opțiunea creșterii nivelului de cofinanțare ar putea fi luată în considerare într-un stadiu ulterior și ar putea fi ajustată, eventual, în cursul punerii în aplicare a programului.

S-a considerat că mai multe opțiuni suplimentare ar îmbunătăți performanța și rolul de catalizator al programului. Aceste opțiuni au fost evaluate pozitiv. Se consideră că utilizarea pe scară extinsă a proiectelor integrate, în cadrul viitoarelor proiecte strategice integrate, este mecanismul care generează cel mai mare impact, pe baza experienței dobândite în urma

² Raportul privind evaluarea la jumătatea perioadei a programului pentru mediu și politici climatice (LIFE) [[SWD\(2017\) 355 final](#)].

proiectelor-pilot integrate din actualul program LIFE. Extinderea domeniului de aplicare și creșterea volumului de proiecte strategice integrate reprezintă o prioritate de vârf. Acest lucru ar necesita majorarea bugetului în comparație cu actualul buget LIFE.

Din evaluarea impactului reiese că sprijinul pentru consolidarea capacităților în vederea tranziției către energia curată, care contribuie la atenuarea schimbărilor climatice și este finanțat în prezent prin programul Orizont 2020 pentru perioada 2014-2020, ar trebui transferat către programul LIFE în următorul CFM. Motivul acestui transfer este că programul LIFE este mai adecvat din punctul de vedere al logicii de intervenție, al obiectivelor și al mecanismelor de punere în aplicare, precum și din perspectiva grupului-țintă de beneficiari decât cadrul de cercetare și inovare, care este mai potrivit pentru dezvoltarea tehnologiilor de pionierat decât pentru sprijinirea reproducerii și extinderii acestora. Integrarea subprogramului Tranziția către energia curată în programul LIFE ar soluționa aceste deficiențe și ar spori coerența de ansamblu a finanțării din partea Uniunii, oferind, totodată, un potențial important de sinergie cu alte acțiuni din domeniul mediului și al climei. În domeniul politicilor climatice, programul LIFE va include, de asemenea, în continuarea programului LIFE 2014-2020, un subprogram intitulat Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea.

În evaluarea impactului s-a analizat și modul în care programul ar putea juca un rol mai important în punerea în aplicare a politicii Uniunii privind natura și biodiversitatea. Deși opțiunea creării unui fond mare sub gestiune partajată în cadrul LIFE a fost considerată ineficientă, LIFE ar putea juca un rol mai important în integrarea politicii privind natura și biodiversitatea în alte politici și programe de finanțare ale UE, pe baza unei contribuții bugetare complementare mai echilibrate care ar mobiliza fonduri provenind din celelalte programe de finanțare.

În evaluarea impactului s-a concluzionat, de asemenea, că programul ar trebui să continue să finanțeze granturile mici pentru biodiversitate prin intermediul sistemului voluntar în folosul biodiversității și ecosistemului în regiunile ultraperiferice și țările și teritoriile de peste mări ale Uniunii (BEST).

Pentru consolidarea elementelor programului legate de natură și biodiversitate, a fost creat un subprogram specific Natură și biodiversitate în domeniul Mediu. Domeniul Mediu include, de asemenea, un subprogram intitulat Economia circulară și calitatea vieții, care vizează sprijinirea celorlalte aspecte ale politicii de mediu a Uniunii, în special tranziția către o economie circulară, gestionarea solidă și eficientă a resurselor de mediu, cum ar fi aerul, apa și solul, precum și promovarea bunei guvernante de mediu.

Opțiunile care vizează consolidarea reproducerii rezultatelor și sporirea atât a flexibilității programului, cât și a posibilității de a viza problemele-cheie emergente prin simplificarea regulamentului și a programului de lucru multianual nu au implicații negative grave; ar trebui introduse ambele opțiuni.

Evaluarea impactului a primit un aviz pozitiv cu rezerve din partea Comitetului de analiză a reglementării la 13 aprilie 2018.

În avizul privind proiectul de evaluare a impactului, Comitetul de analiză a reglementării a solicitat clarificări suplimentare cu privire la regimul de monitorizare și la indicatorii propuși prin această inițiativă. De asemenea, Comitetul a solicitat recunoașterea implicațiilor pe care extinderile propuse ale domeniului de aplicare al LIFE pentru a cuprinde și aspectele legate de natură le-ar putea avea asupra filosofiei, structurii și mecanismului de execuție al programului LIFE. Recomandările cuprinse în aviz au fost incluse în raport. În special, evaluarea impactului a fost extinsă pentru a reflecta și modul în care vor fi soluționate deficiențele

identificate în ceea ce privește regimul de monitorizare pentru actuala perioadă de programare. În plus, lista de indicatori pentru evaluarea programului a fost revizuită, astfel încât aceasta să fie mai bine aliniată la obiectivele programului. O analiză mai aprofundată a opțiunilor de extindere a domeniului de aplicare al programului LIFE pentru a cuprinde și aspectele legate de natură și biodiversitate a fost introdusă în anexa 8, iar descrierea acestor opțiuni a fost reformulată în evaluarea impactului.

Fișa rezumat și avizul pozitiv al Comitetului de analiză a reglementării sunt disponibile la adresa:

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&year=2018&serviceId=11&s=Search>.

- **Simplificare**

În conformitate cu noul Regulament financiar, programarea și deciziile detaliate cu privire la gestionarea programului sunt amânate până la adoptarea programelor de lucru multianuale. În acest stadiu, se vor lua măsuri adecvate de simplificare a procedurilor de gestionare, astfel cum au fost identificate în evaluarea impactului.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Implicațiile bugetare și resursele umane și administrative necesare pentru punerea în aplicare a programului sunt prezentate în fișa financiară atașată la prezenta propunere.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și măsuri de monitorizare, evaluare și raportare**

Programul LIFE este gestionat direct de Comisia Europeană. Punerea în aplicare a unora dintre componentele sale a fost delegată agenției executive EASME, astfel cum a fost instituită pentru punerea în aplicare a programului LIFE 2014-2020. Având în vedere evaluarea în general pozitivă a punerii în aplicare a programului actual, punerea în aplicare a programului LIFE 2021-2027 ar putea fi delegată, de asemenea, unei agenții executive, sub rezerva rezultatului analizei cost-beneficii și a deciziilor conexe care urmează să fie luate.

Evaluările vor fi efectuate în conformitate cu punctele 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016³, în care cele trei instituții confirmă faptul că evaluările legislației și politicii existente ar trebui să stea la baza evaluărilor impactului opțiunilor avute în vedere pentru acțiunile viitoare. Aceste evaluări vor cuprinde o evaluare a efectelor programului pe teren pe baza indicatorilor/obiectivelor programului și o analiză detaliată a relevanței, eficacității și eficienței programului, precum și a valorii adăugate pe care o aduce la nivelul UE și a coerenței sale cu alte politici ale UE. Evaluările vor ține cont de lecțiile învățate pentru a identifica eventualele probleme/deficiențe sau posibilitățile de a îmbunătăți în continuare acțiunile sau rezultatele acestora și de a facilita exploatarea/impactul acțiunilor respective.

În propunerea Comisiei pentru cadrul financiar multianual 2021-2027 s-a stabilit un obiectiv mai ambițios pentru integrarea aspectelor legate de climă în toate programele UE, și anume obiectivul global ca 25 % din cheltuielile UE să contribuie la obiectivele climatice. Contribuția acestui program la realizarea obiectivului global respectiv va fi monitorizată prin intermediul unui sistem de indicatori climatici al UE, la nivelul corespunzător de dezagregare,

³ Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare; JO L 123, 12.5.2016, p. 1–14.

care va include și utilizarea unor metodologii mai precise atunci când sunt disponibile. Comisia va continua să prezinte informații în fiecare an în ceea ce privește creditele de angajament, în contextul proiectului de buget anual.

UE ar trebui să își monitorizeze și cheltuielile legate de biodiversitate pentru a-și îndeplini obligațiile de raportare care îi revin în temeiul Convenției privind diversitatea biologică. Ar trebui respectate, de asemenea, cerințele în materie de monitorizare prevăzute în alte acte legislative relevante ale Uniunii.

Pentru a sprijini valorificarea întregului potențial al programului de a contribui la obiectivele climatice, Comisia intenționează să identifice acțiunile relevante în cursul proceselor de pregătire, punere în aplicare, revizuire și evaluare.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1293/2013

(Text cu relevanță pentru SEE)

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,
având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 192,
având în vedere propunerea Comisiei Europene,
după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,
având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European⁴,
având în vedere avizul Comitetului Regiunilor⁵,
hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,
întrucât:

- (1) Politica și legislația Uniunii în domeniul mediului, al climei și al energiei curate au adus îmbunătățiri substanțiale stării mediului. Cu toate acestea, continuă să existe provocări majore în materie de mediu și climă, iar nesoluționarea lor va avea consecințe negative semnificative pentru Uniune și pentru bunăstarea cetățenilor săi.
- (2) Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE) instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁶ pentru perioada 2014-2020 este cel mai recent dintr-o serie de programe ale Uniunii care sprijină de 25 de ani punerea în aplicare a legislației și a priorităților politice în domeniul mediului și al climei. Programul a fost evaluat pozitiv în cadrul unei evaluări recente la jumătatea perioadei⁷, considerându-se că acesta este pe calea cea bună din punctul de vedere al eficienței, eficacității și relevanței. Programul LIFE 2014-2020 ar trebui, așadar, continuat, cu anumite modificări identificate în evaluarea la jumătatea perioadei și în evaluările ulterioare. Prin urmare, ar trebui instituit un program pentru mediu și politici climatice (LIFE) (denumit în continuare „programul”) pentru perioada care începe din 2021.
- (3) Programul, care urmărește îndeplinirea obiectivelor și a țintelor Uniunii stabilite prin legislația, politica, planurile și angajamentele internaționale în domeniul mediului,

⁴ JO C , , p. .

⁵ JO C , , p. .

⁶ Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind instituirea unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 614/2007 (JO L 347, 20.12.2013, p. 185).

⁷ Raportul privind evaluarea la jumătatea perioadei a programului pentru mediu și politici climatice (LIFE) [[SWD\(2017\) 355 final](#)].

climei și energiei curate, ar trebui să contribuie la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, precum și la protejarea și îmbunătățirea calității mediului și la oprirea și inversarea declinului biodiversității, fie prin intervenții directe, fie prin sprijinirea integrării acestor obiective în cadrul altor politici.

- (4) Uniunea s-a angajat să ofere un răspuns cuprinzător la obiectivele de dezvoltare durabilă stabilite în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă, care subliniază legătura intrinsecă dintre gestionarea resurselor naturale, astfel încât să se asigure disponibilitatea lor pe termen lung, serviciile ecosistemice și legătura lor cu sănătatea umană și creșterea economică durabilă și favorabilă incluziunii sociale. În acest spirit, programul ar trebui să aibă o contribuție concretă în ceea ce privește atât dezvoltarea economică, cât și coeziunea socială.
- (5) Programul ar trebui să contribuie la dezvoltarea durabilă și la realizarea obiectivelor și a țințelor Uniunii stabilite în legislația, strategiile, planurile și angajamentele internaționale în domeniul mediului, climei și energiei curate, în special în Agenda 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă⁸, în Convenția privind diversitatea biologică⁹ și în Acordul de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice¹⁰ („Acordul de la Paris privind schimbările climatice”).
- (6) Pentru îndeplinirea obiectivelor principale, este deosebit de important să se pună în aplicare pachetul de măsuri privind economia circulară¹¹, cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030^{12,13,14}, legislația Uniunii în materie de natură¹⁵, precum și politicile conexe^{16,17,18,19,20}.
- (7) Respectarea angajamentelor asumate de Uniune în cadrul Acordului de la Paris privind schimbările climatice necesită transformarea Uniunii într-o societate eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice. La rândul său, această transformare necesită acțiuni, axate în special pe sectoarele care contribuie cel mai mult la nivelurile actuale ale emisiilor de CO₂ și ale poluării, care să contribuie la punerea în aplicare a cadrului de politici privind clima și energia pentru 2030 și a planurilor energetice și climatice naționale integrate ale statelor membre, precum și la pregătirile pentru strategia climatică și energetică a Uniunii pentru 2050 și pe termen lung. Programul ar trebui să includă, de asemenea, măsuri care să contribuie la punerea în aplicare a politicii Uniunii de

⁸ Agenda 2030, adoptată prin Rezoluția Adunării Generale a ONU la 25.9.2015.

⁹ Decizia 93/626/CEE a Consiliului din 25 octombrie 1993 privind încheierea Convenției privind diversitatea biologică (JO L 309, 13.12.1993, p. 1).

¹⁰ JO L 282, 19.10.2016, p. 4.

¹¹ COM(2015) 614 final, 2.12.2015.

¹² Cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030, COM(2014)15, 22.1.2014.

¹³ Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice, COM(2013)216, 16.4.2013.

¹⁴ Pachetul „Energie curată pentru toți europenii”, COM(2016) 860, 30.11.2016.

¹⁵ Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie, COM(2017)198, 27.4.2017.

¹⁶ Programul „Aer curat pentru Europa”, COM(2013)918.

¹⁷ Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1).

¹⁸ Strategia tematică pentru protecția solului, COM(2006)231.

¹⁹ Strategia pentru o mobilitate cu emisii scăzute de dioxid de carbon, COM/2016/0501 final.

²⁰ Planul de acțiune privind infrastructura pentru combustibili alternativi, în temeiul articolului 10 alineatul (6) din Directiva 2014/94/UE, 8.11.2017.

adaptare la schimbările climatice pentru a reduce vulnerabilitatea la efectele adverse ale schimbărilor climatice.

- (8) Tranziția către energia curată are o contribuție esențială la atenuarea schimbărilor climatice, cu beneficii conexe pentru mediu. Acțiunile de consolidare a capacităților care sprijină tranziția către energia curată, finanțate până în 2020 în cadrul programului Orizont 2020, ar trebui să fie integrate în cadrul programului, deoarece obiectivul lor nu este acela de a finanța excelența și de a genera inovarea, ci de a facilita aplicarea tehnologiilor deja disponibile care vor contribui la atenuarea schimbărilor climatice. Includerea acestor activități de consolidare a capacităților în program creează potențialul de realizare a unor sinergii între subprograme și sporește coerența globală a finanțării oferite de Uniune. Prin urmare, ar trebui colectate și diseminate date privind utilizarea soluțiilor de cercetare și inovare existente rezultate din proiectele LIFE, inclusiv din programul Orizont Europa și din programele predecesoare ale acestuia.
- (9) Conform evaluărilor impactului legislației privind energia curată, se estimează că realizarea obiectivelor în materie de energie ale Uniunii pentru 2030 va necesita investiții suplimentare în valoare de 177 de miliarde EUR pe an în perioada 2021-2030. Se înregistrează cele mai mari deficite în ceea ce privește investițiile în decarbonizarea clădirilor (eficiența energetică și sursele regenerabile de energie la scară mică), pentru care capitalul trebuie direcționat către proiecte cu un caracter foarte descentralizat. Unul dintre obiectivele subprogramului Tranziția către energia curată este de a consolida capacitățile pentru dezvoltarea și agregarea proiectelor, contribuind totodată la absorbția fondurilor acordate prin intermediul fondurilor structurale și de investiții europene și la stimularea investițiilor în energia curată, inclusiv prin utilizarea instrumentelor financiare oferite de InvestEU.
- (10) Sinergiile cu Orizont Europa ar trebui să asigure că nevoile în materie de cercetare și inovare pentru abordarea provocărilor legate de mediu, climă și energie din UE sunt identificate și stabilite în cadrul procesului Orizont Europa de planificare strategică a cercetării și inovării. LIFE ar trebui să acționeze în continuare ca un catalizator pentru punerea în aplicare a legislației și a politicilor UE în domeniul mediului, climei și energiei curate, inclusiv prin preluarea și aplicarea rezultatelor în materie de cercetare și inovare ale programului Orizont Europa și prin facilitarea adoptării acestora la o scară mai largă unde pot contribui la abordarea problemelor din domeniul mediului, climei și tranziției către energia curată. Consiliul european al inovării din cadrul programului Orizont Europa poate oferi sprijin pentru dezvoltarea și comercializarea noilor idei revoluționare care ar putea apărea prin implementarea proiectelor LIFE.
- (11) O acțiune care a beneficiat de o contribuție în cadrul programului poate primi o contribuție și din partea oricărui alt program al Uniunii, cu condiția ca aceste contribuții să nu acopere aceleași costuri. Acțiunile care primesc finanțări cumulative din diferite programe ale Uniunii sunt auditate o singură dată, auditul respectiv acoperind toate programele implicate și normele aplicabile fiecăruia.
- (12) Cel mai recent pachet de revizuire a punerii în aplicare a legislației Uniunii privind protecția mediului²¹ indică necesitatea realizării de progrese semnificative pentru a accelera punerea în aplicare a acquis-ului Uniunii în domeniul mediului și pentru a

²¹ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu ale UE: provocări comune și modalități de unire a eforturilor pentru obținerea de rezultate mai bune [COM/2017/063 final].

spori gradul de integrare a obiectivelor privind mediul și clima în cadrul altor politici. Prin urmare, programul ar trebui să acționeze ca un catalizator pentru realizarea progreselor necesare prin dezvoltarea, testarea și reproducerea noilor abordări; prin sprijinirea elaborării, monitorizării și revizuirii politicilor; prin consolidarea implicării părților interesate; prin mobilizarea investițiilor din toate programele de investiții ale Uniunii sau din alte surse financiare și prin sprijinirea acțiunilor care vizează depășirea diferitelor obstacole din calea punerii în aplicare efective a principalelor planuri prevăzute în legislația privind mediul.

- (13) Oprirea și inversarea declinului biodiversității, inclusiv în ecosistemele marine, necesită sprijin pentru dezvoltarea, punerea în aplicare, asigurarea respectării și evaluarea legislației și politicilor relevante ale Uniunii, inclusiv a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020²², a Directivei 92/43/CEE a Consiliului²³, a Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului²⁴ și a Regulamentului (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului²⁵, în special prin dezvoltarea bazei de cunoștințe pentru elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și prin dezvoltarea, testarea, demonstrarea și aplicarea celor mai bune practici și soluții la scară mică sau într-un mod adaptat la contextele locale, regionale sau naționale specifice, inclusiv prin abordări integrate pentru punerea în aplicare a cadrelor de acțiune prioritare elaborate în temeiul Directivei 92/43/CEE. Uniunea ar trebui să își monitorizeze cheltuielile legate de biodiversitate pentru a-și îndeplini obligațiile de raportare care îi revin în temeiul Convenției privind diversitatea biologică. Ar trebui respectate, de asemenea, cerințele în materie de monitorizare prevăzute în alte acte legislative relevante ale Uniunii.
- (14) Evaluările și analizele recente, printre care se numără revizuirea la jumătatea perioadei a Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020 și verificarea adecvării legislației privind natura, indică faptul că una dintre principalele cauze ale punerii în aplicare insuficiente a legislației Uniunii privind natura și a strategiei privind biodiversitatea este lipsa unei finanțări adecvate. Principalele instrumente de finanțare ale Uniunii, inclusiv [Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime], pot avea o contribuție semnificativă la acoperirea acestor nevoie de finanțare. Programul poate îmbunătăți în continuare eficiența acestei integrări, prin intermediul unor proiecte strategice de protejare a naturii care să se axeze pe catalizarea punerii în aplicare a legislației și a politicilor Uniunii privind natura și biodiversitatea, inclusiv a acțiunilor prevăzute în cadrele de acțiune prioritare elaborate în conformitate cu Directiva 92/43/CEE. Proiectele strategice de protejare a naturii ar trebui să sprijine programele de acțiuni ale statelor membre în vederea integrării obiectivelor relevante privind natura și biodiversitatea în alte politici și programe de finanțare, asigurând astfel mobilizarea fondurilor adecvate pentru punerea în aplicare a acestor politici. Statele membre ar putea decide în cadrul planului lor strategic pentru politica agricolă comună să utilizeze o anumită parte din resursele Fondului european

²² COM(2011) 244 final.

²³ Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7).

²⁴ Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO L 20, 26.1.2010, p. 7).

²⁵ Regulamentul (UE) nr. 1143/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive (JO L 317, 4.11.2014, p. 35).

agricol pentru dezvoltare rurală cu scopul de a mobiliza sprijinul pentru acțiuni care vin în completarea proiectelor strategice de protejare a naturii, astfel cum sunt definite în prezentul regulament.

- (15) Sistemul voluntar de servicii în folosul biodiversității și ecosistemului în regiunile ultraperiferice și țările și teritoriile de peste mări ale Uniunii (BEST) promovează conservarea biodiversității, inclusiv a biodiversității marine, și utilizarea durabilă a serviciilor ecosistemice, inclusiv a abordărilor ecosistemice pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea, în regiunile ultraperiferice și țările și teritoriile de peste mări ale Uniunii. BEST a contribuit la sensibilizarea opiniei publice cu privire la importanța ecologică a regiunilor ultraperiferice și a țărilor și teritoriilor de peste mări pentru conservarea biodiversității mondiale. În cadrul declarațiilor ministeriale din 2017 și 2018, țările și teritoriile de peste mări și-au exprimat recunoștința pentru această schemă care acordă mici granturi pentru biodiversitate. Programul ar trebui să poată finanța în continuare micile granturi pentru biodiversitate atât în regiunile ultraperiferice, cât și în țările și teritoriile de peste mări.
- (16) Promovarea economiei circulare necesită schimbarea mentalității în ceea ce privește modul în care materialele și produsele, inclusiv materialele plastice, sunt concepute, produse, consumate și eliminate ca deșeuri. Programul ar trebui să contribuie la tranziția către un model de economie circulară prin acordarea de sprijin financiar care să vizează o serie de actori (întreprinderi, autoritățile publice și consumatori), în special prin aplicarea, dezvoltarea și reproducerea celor mai bune tehnologii, practici și soluții adaptate la contextele locale, regionale sau naționale specifice, inclusiv prin intermediul unor abordări integrate pentru punerea în aplicare a planurilor de gestionare și prevenire a deșeurilor. Prin sprijinirea punerii în aplicare a strategiei privind materialele plastice, se pot lua măsuri care să abordeze în special problema deșeurilor marine.
- (17) Obiectivul pe termen lung al politicii Uniunii privind calitatea aerului este de a se ajunge la niveluri de calitate a aerului care să nu producă efecte negative semnificative asupra sănătății umane sau riscuri pentru sănătatea umană. Opinia publică este foarte conștientă de problema poluării aerului, iar cetățenii se așteaptă ca autoritățile să ia măsuri. Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului²⁶ subliniază rolul pe care finanțarea din partea Uniunii îl poate avea în realizarea obiectivelor privind calitatea aerului. Prin urmare, programul ar trebui să sprijine proiectele, inclusiv proiectele strategice integrate, care au potențialul de a mobiliza fonduri publice și private, de a fi un exemplu de bune practici și de a avea rolul de catalizatori pentru punerea în aplicare a planurilor și a legislației privind calitatea aerului la nivel local, regional, multiregional, național și transnațional.
- (18) Directiva 2000/60/CE stabilește un cadru pentru protecția apelor de suprafață, a apelor de tranziție, a apelor de coastă și a apelor subterane ale Uniunii. Obiectivele directivei sunt susținute de Planul de salvagardare a resurselor de apă ale Europei²⁷, care vizează îmbunătățirea punerii în aplicare a obiectivelor politicii în domeniul apei și sporirea integrării acestor obiective în alte domenii de politică. Prin urmare, programul ar trebui să sprijine proiectele care contribuie la punerea în aplicare efectivă a Directivei

²⁶ Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1).

²⁷ COM(2012) 673 final.

2000/60/CE și a altor acte legislative ale Uniunii privind apa în scopul asigurării unei stări bune a corpurilor de apă ale Uniunii prin aplicarea, dezvoltarea și reproducerea celor mai bune practici, precum și prin mobilizarea unor acțiuni complementare în cadrul altor programe sau surse de finanțare ale Uniunii.

- (19) Protejarea și refacerea mediului marin este unul dintre obiectivele generale ale politicii de mediu a Uniunii. Programul ar trebui să sprijine următoarele: gestionarea, conservarea, refacerea și monitorizarea biodiversității și a ecosistemelor marine, în special a siturilor marine Natura 2000, și protecția speciilor în conformitate cu cadrele de acțiune prioritare elaborate în temeiul Directivei 92/43/CEE; asigurarea unei stări ecologice bune în conformitate cu Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului²⁸; promovarea mărilor sănătoase și curate; punerea în aplicare a Strategiei europene pentru materialele plastice într-o economie circulară, pentru a aborda în special problema uneltelor de pescuit pierdute și a deșeurilor marine; și promovarea implicării Uniunii în guvernanta internațională a oceanelor, care este esențială pentru realizarea obiectivelor Agendei 2030 a Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare durabilă și pentru menținerea sănătății oceanelor pentru generațiile viitoare. Proiectele strategice integrate și proiectele strategice de protejare a naturii din cadrul programului ar trebui să includă acțiuni relevante care să vizeze protejarea mediului marin.
- (20) Îmbunătățirea guvernantei cu privire la mediu, schimbările climatice și aspectele legate de tranziția către energia curată necesită implicarea societății civile prin sensibilizarea într-o măsură mai mare a opiniei publice, prin implicarea consumatorilor și prin participarea mai multor părți interesate, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale, în procesul de consultare și de punere în aplicare a politicilor relevante.
- (21) În timp ce îmbunătățirea guvernantei la toate nivelurile ar trebui să fie un obiectiv transversal al tuturor subprogramelor din cadrul programului, programul ar trebui să sprijine dezvoltarea și punerea în aplicare a legislației orizontale privind guvernanta în materie de mediu, inclusiv a legislației de punere în aplicare a Convenției Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu²⁹.
- (22) Programul ar trebui să pregătească și să sprijine actorii de piață în vederea trecerii la o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid carbon și rezistentă la schimbările climatice prin testarea unor noi oportunități de afaceri, perfecționarea competențelor profesionale, facilitarea accesului consumatorilor la produse și servicii durabile, implicarea și responsabilizarea factorilor de influență și testarea unor noi metode de adaptare a proceselor existente și a mediului de afaceri. Pentru a sprijini pătrunderea pe piață într-o măsură mai mare a soluțiilor durabile, ar trebui să se promoveze acceptarea acestora de către publicul larg și angajamentul consumatorilor.
- (23) La nivelul Uniunii, investițiile masive în acțiunile din domeniul mediului și al climei sunt finanțate în special de principalele programe de finanțare ale Uniunii (integre).

²⁸ Directiva 2008/56/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 iunie 2008 de instituire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru „Strategia pentru mediul marin”) (JO L 164, 25.6.2008, p. 19).

²⁹ JO L 124, 17.5.2005, p. 4.

Având în vedere rolul lor de catalizatori, proiectele strategice integrate și proiectele strategice de protejare a naturii care urmează să fie elaborate în cadrul programului ar trebui să valorifice oportunitățile de finanțare oferite în cadrul acestor programe de finanțare și prin alte surse de finanțare, cum ar fi fondurile naționale, și să creeze sinergii.

- (24) Reflectând importanța combaterii schimbărilor climatice în conformitate cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU, acest program va contribui la integrarea acțiunilor legate de climă și la realizarea obiectivului global potrivit căruia 25 % din cheltuielile bugetare ar trebui să contribuie la obiectivele climatice. Se preconizează că acțiunile întreprinse în cadrul programului vor contribui cu 61 % din pachetul financiar total al programului la realizarea obiectivelor climatice. Acțiunile relevante vor fi identificate în cursul pregătirii și punerii în aplicare a programului și vor fi reevaluate în contextul evaluărilor și al procesele de revizuire relevante.
- (25) În punerea în aplicare a programului ar trebui să se acorde atenția cuvenită strategiei Uniunii pentru regiunile ultraperiferice³⁰ în conformitate cu articolul 349 din TFUE, precum și nevoilor și vulnerabilităților specifice ale acestor regiuni. Pe lângă politicile relevante ale Uniunii din domeniul mediului, climei și tranziției către energia curată, ar trebui să se țină seama și de alte politici ale Uniunii.
- (26) În sprijinul punerii în aplicare a programului, Comisia ar trebui să colaboreze cu punctele naționale de contact ale programului, să organizeze seminarii și ateliere, să publice liste ale proiectelor finanțate în cadrul programului sau să întreprindă alte activități menite să disemineze rezultatele proiectului și să faciliteze schimburile de experiență, de cunoștințe și de cele mai bune practici, precum și reproducerea rezultatelor proiectelor în întreaga Uniune. Aceste activități ar trebui să vizeze în special statele membre cu un nivel scăzut de absorbție a fondurilor și să faciliteze comunicarea și cooperarea dintre beneficiarii proiectelor, candidații sau părțile interesate ale proiectelor din același domeniu care sunt finalizate și în desfășurare.
- (27) Rețeaua Uniunii Europene pentru punerea în aplicare și respectarea legislației din domeniul mediului (IMPEL), Rețeaua europeană a procurorilor pentru mediu (ENPE) și Forumul UE al judecătorilor pentru mediu (EUFJE) au fost create pentru a facilita colaborarea dintre statele membre și joacă un rol unic în punerea în aplicare a legislației Uniunii privind mediul. Acestea au o contribuție substanțială la consolidarea coerenței în ceea ce privește punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației de mediu a Uniunii Europene pe întregul teritoriu al Uniunii, evitând denaturarea concurenței, contribuind la îmbunătățirea calității inspecțiilor de mediu și a mecanismelor de aplicare a legii prin intermediul unui sistem de rețele atât la nivelul Uniunii, cât și la nivelul statelor membre, și asigură schimbul de informații și experiență la diferite niveluri ale administrației, precum și prin activități de formare și dezbateri aprofundate axate pe teme de mediu și pe aspecte legate de aplicarea legii, inclusiv monitorizarea și procesele de autorizare. Având în vedere contribuția lor la obiectivele programului, este adecvat să se autorizeze acordarea de granturi în beneficiul IMPEL, ENPE și EUFJE fără o cerere de propuneri, astfel încât să se acorde în continuare sprijin pentru activitățile acestor asociații. În plus, există și alte cazuri care nu necesită organizarea unei cereri de propuneri, în conformitate cu cerințele generale din Regulamentul financiar, de exemplu pentru organismele desemnate de

³⁰ COM(2017) 623 final.

statele membre care își desfășoară activitatea sub responsabilitatea acestora, atunci când statele membre respective sunt identificate ca beneficiari ai unui grant printr-un act legislativ al Uniunii.

- (28) Este oportun să se stabilească un pachet financiar pentru program care va constitui principala valoare de referință în înțelesul punctului 17 din Acordul interinstituțional din 2 decembrie 2013 dintre Parlamentul European, Consiliu și Comisie privind disciplina bugetară, cooperarea în chestiuni bugetare și buna gestiune financiară³¹, pentru Parlamentul European și Consiliu pe durata procedurii bugetare anuale.
- (29) Normele financiare orizontale adoptate de Parlamentul European și de Consiliu în temeiul articolului 322 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene se aplică prezentului regulament. Aceste norme sunt prevăzute în Regulamentul financiar și determină în special procedura de stabilire și execuție a bugetului prin granturi, achiziții, premii sau execuție indirectă și impun verificarea răspunderii actorilor financiari. Normele adoptate în temeiul articolului 322 din TFUE se referă la protecția bugetului Uniunii în cazul unor deficiențe generalizate în ceea ce privește statul de drept în statele membre, întrucât respectarea statului de drept este o condiție prealabilă esențială pentru buna gestiune financiară și eficacitatea finanțării din partea UE.
- (30) În conformitate cu Regulamentul financiar, Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului³², Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2988/95 al Consiliului³³, Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului³⁴ și Regulamentul (UE) 2017/1939 al Consiliului³⁵, interesele financiare ale Uniunii trebuie protejate prin măsuri proporționale, printre care se numără prevenirea, detectarea, corectarea și investigarea neregulilor și a cazurilor de fraudă, recuperarea fondurilor pierdute, plătite în mod necuvenit sau utilizate incorect și, dacă este cazul, impunerea de sancțiuni administrative. În special, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 și cu Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) poate efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, pentru a stabili dacă a avut loc o fraudă, un act de corupție sau orice altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii. În conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1939, Parchetul European (EPPO) poate ancheta și trimite în judecată cazuri de fraudă și alte activități ilegale care afectează interesele financiare ale Uniunii, conform prevederilor Directivei (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului³⁶. În conformitate cu Regulamentul financiar, orice persoană sau entitate care primește fonduri din partea Uniunii trebuie să coopereze pe deplin pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii și să acorde accesul și drepturile necesare Comisiei, OLAF, Parchetului European (EPPO) și Curții

³¹ JO C 373, 20.12.2013, p. 1.

³² Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 septembrie 2013 privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1073/1999 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (Euratom) nr. 1074/1999 al Consiliului (JO L 248, 18.9.2013, p. 1).

³³ Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO L 312, 23.12.95, p.1).

³⁴ Regulamentul (Euratom, CE) nr. 2185/96 al Consiliului din 11 noiembrie 1996 privind controalele și inspecțiile la fața locului efectuate de Comisie în scopul protejării intereselor financiare ale Comunităților Europene împotriva fraudei și a altor abateri (JO L 292, 15.11.1996, p. 2).

³⁵ [Titlul complet + referința din JO L].

³⁶ Directiva (UE) 2017/1371 a Parlamentului European și a Consiliului din 5 iulie 2017 privind combaterea fraudelor îndreptate împotriva intereselor financiare ale Uniunii prin mijloace de drept penal (JO L 198, 28.7.2017, p. 29).

de Conturi Europene (CCE), asigurându-se totodată că orice parte terță implicată în execuția fondurilor Uniunii acordă drepturi echivalente.

- (31) Tipurile de finanțare și metodele de execuție ar trebui să fie alese pe baza capacității lor de a atinge obiectivele specifice ale acțiunilor și de a obține rezultate, ținând seama, în special, de costurile controalelor, de sarcina administrativă și de riscul de neconformare estimat. În ceea ce privește granturile, ar trebui să se țină seama și de posibilitatea de a utiliza sume forfetare, rate forfetare și bareme de costuri unitare.
- (32) Obiectivele de politică ale programului ar trebui să fie urmărite și prin intermediul instrumentelor financiare și al garanțiilor bugetare prevăzute în cadrul componentei (componentelor) tematică (tematice) [...] al(e) InvestEU.
- (33) În temeiul articolului 94 din Decizia 2013/755/UE a Consiliului³⁷, entitățile stabilite în țări și teritorii de peste mări sunt eligibile pentru finanțare sub rezerva regulilor și obiectivelor programului și a eventualelor mecanisme aplicabile statului membru de care aparține țara respectivă sau teritoriul respectiv. Participarea acestor entități la program ar trebui să se concentreze în primul rând pe proiectele din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate.
- (34) Programul ar trebui să fie deschis țărilor terțe în conformitate cu acordurile încheiate între Uniune și țările terțe respective de stabilire a condițiilor specifice pentru participarea acestora.
- (35) Țările terțe care sunt membre ale Spațiului Economic European (SEE) pot participa la programele Uniunii în cadrul cooperării stabilite în temeiul Acordului privind SEE care prevede punerea în aplicare a programelor printr-o decizie în temeiul respectivului acord. Țările terțe pot participa, de asemenea, pe baza altor instrumente juridice. O dispoziție specifică ar trebui introdusă în prezentul regulament prin care să se acorde drepturile necesare și accesul necesar pentru ca ordonatorul de credite competent, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană să își exercite pe deplin competențele care le revin
- (36) În conformitate cu punctele 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legislație, este necesar ca acest program să fie evaluat pe baza informațiilor colectate prin intermediul cerințelor de monitorizare specifice, evitându-se totodată reglementările și sarcinile administrative excesive, mai ales asupra statelor membre. Aceste cerințe pot include, dacă este cazul, indicatori cuantificabili pe baza cărora să se evalueze efectele programului pe teren. Impactul deplin al programului este rezultatul unor efecte indirecte, pe termen lung și greu de măsurat, care contribuie la realizarea întregii game de obiective ale Uniunii privind mediul și clima. Pentru monitorizarea programului, indicatorii de realizare direcți și cerințele de monitorizare stabilite în prezentul regulament ar trebui completate prin agregarea unor indicatori specifici la nivel de proiect care trebuie descriși în programele de activitate sau în cererile de propuneri, vizând printre altele Natura 2000 și emisiile de anumiți poluanți atmosferici.
- (37) Pentru a se putea realiza o revizuire a indicatorilor, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui să fie delegată Comisiei, astfel încât aceasta să poată modifica indicatorii care trebuie utilizați în scopul rapoartelor privind progresele înregistrate în cadrul

³⁷ Decizia 2013/755/UE a Consiliului din 25 noiembrie 2013 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări la Uniunea Europeană („Decizia de asociere peste mări”) (JO L 344, 19/12/2013, p. 1).

programului în vederea atingerii obiectivelor sale generale și specifice, în special pentru a-i alinia la indicatorii stabiliți în alte programe ale Uniunii. Este deosebit de important ca, în cadrul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să organizeze consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, și ca respectivele consultări să se desfășoare în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare. În special, pentru a se asigura o participare egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar experții acestor instituții au acces sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

- (38) Deoarece obiectivele prezentului regulament, și anume să contribuie la dezvoltarea durabilă și la realizarea obiectivelor și a țintelor Uniunii stabilite în legislația, strategiile, planurile și angajamentele internaționale în domeniul mediului, climei și energiei curate, nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, având în vedere amploarea și efectele prezentului regulament, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul menționat, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea respectivelor obiective.
- (39) Prin urmare, Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 ar trebui abrogat,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

CAPITOLUL I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1 *Obiect*

Prezentul regulament instituie programul pentru mediu și politici climatice (LIFE) (denumit în continuare „programul”).

Acesta prevede obiectivele programului, bugetul pentru perioada 2021-2027, formele de finanțare din partea Uniunii și normele pentru furnizarea finanțării.

Articolul 2 *Definiții*

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

- (1) „proiecte strategice de protejare a naturii” înseamnă proiecte care sprijină realizarea obiectivelor Uniunii privind natura și biodiversitatea prin punerea în aplicare a unor programe de acțiune coerente în statele membre pentru a integra aceste obiective și priorități în alte politici și instrumente de finanțare, inclusiv prin punerea în aplicare coordonată a cadrelor de acțiune prioritare instituite în temeiul Directivei 92/43/CEE;
- (2) „proiecte strategice integrate” înseamnă proiecte care pun în aplicare la scară regională, multiregională, națională sau transnațională strategii sau planuri de acțiune în domeniul mediului sau al climei elaborate de către autoritățile statelor membre și impuse de legislația sau politica specifică a Uniunii în domeniul mediului, climei sau

energiei curate, asigurând, în același timp, implicarea părților interesate și promovarea coordonării cu cel puțin o altă sursă de finanțare a Uniunii, națională sau privată și mobilizarea acestei surse de finanțare;

- (3) „proiecte de asistență tehnică” înseamnă proiecte care sprijină dezvoltarea capacității de a participa la proiecte de acțiune standard, pregătirea proiectelor strategice integrate, pregătirea pentru accesul la alte instrumente financiare ale Uniunii sau alte măsuri necesare pentru pregătirea dezvoltării sau replicării rezultatelor produse de alte proiecte finanțate în cadrul programului, al programelor predecesoare ale acestuia sau al altor programe ale Uniunii, în vederea realizării obiectivelor prevăzute la articolul 3;
- (4) „proiecte de acțiune standard” înseamnă proiecte, altele decât proiectele strategice integrate, proiectele strategice de protejare a naturii sau proiectele de asistență tehnică, care urmăresc obiectivele specifice ale programului prevăzute la articolul 3 alineatul (2);
- (5) „operațiuni de finanțare mixtă” înseamnă acțiuni sprijinite de la bugetul Uniunii, inclusiv în cadrul mecanismelor de finanțare mixtă în temeiul articolului 2 alineatul (6) din Regulamentul (UE, Euratom) 2018/... (Regulamentul financiar), care combină forme nerambursabile de sprijin și/sau instrumente financiare de la bugetul Uniunii cu forme rambursabile de sprijin din partea unor instituții de dezvoltare sau a altor instituții de finanțe publice, precum și din partea unor instituții financiare și investitori comerciali;
- (6) „entitate juridică” înseamnă orice persoană fizică sau persoană juridică constituită și recunoscută ca atare în temeiul legislației naționale, al legislației Uniunii sau al legislației internaționale, care are personalitate juridică și care poate, acționând în nume propriu, să exercite drepturi și să fie supusă unor obligații, sau o entitate fără personalitate juridică, în conformitate cu articolul 190 alineatul (2) litera (c) din Regulamentul financiar.

Articolul 3

Obiectivele programului

1. Obiectivul general al programului este de a contribui la tranziția către o economie circulară curată, eficientă din punct de vedere energetic, cu emisii scăzute de dioxid carbon și rezistentă la schimbările climatice, inclusiv prin tranziția către energia curată, precum și la protejarea și îmbunătățirea calității mediului și la oprirea și inversarea declinului biodiversității, contribuind astfel la dezvoltarea durabilă.
2. Programul are următoarele obiective specifice:
 - (a) să dezvolte, să demonstreze și să promoveze tehnici și abordări inovatoare pentru realizarea obiectivelor legislației și ale politicilor Uniunii din domeniul mediului și al climei, inclusiv tranziția către energia curată, și să contribuie la aplicarea celor mai bune practici în ceea ce privește natura și biodiversitatea;
 - (b) să sprijine elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și asigurarea respectării legislației și a politicilor relevante ale Uniunii, inclusiv prin îmbunătățirea guvernantei prin consolidarea capacităților actorilor din sectoarele public și privat și prin implicarea societății civile;
 - (c) să catalizeze utilizarea pe scară largă a soluțiilor tehnice și de strategie politică eficiente pentru a pune în aplicare legislația și politicile relevante ale Uniunii

prin replicarea rezultatelor, integrarea obiectivelor conexe în alte politici și în practicile sectoarelor public și privat, mobilizarea investițiilor și îmbunătățirea accesului la finanțare.

Articolul 4 Structura programului

Programul este structurat după cum urmează:

- (1) domeniul Mediu, care include:
 - (a) subprogramul Natură și biodiversitate;
 - (b) subprogramul Economia circulară și calitatea vieții;
- (2) domeniul Politici climatice, care include:
 - (a) subprogramul Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea;
 - (b) subprogramul Tranziția către energia curată.

Articolul 5 Buget

1. Pachetul financiar pentru punerea în aplicare a programului în perioada 2021-2027 se ridică la 5 450 000 000 EUR în prețuri curente.
2. Repartizarea orientativă a sumei menționate la alineatul (1) este următoarea:
 - (a) 3 500 000 000 EUR pentru domeniul Mediu, din care
 - (1) 2 150 000 000 EUR pentru subprogramul Natură și biodiversitate și
 - (2) 1 350 000 000 EUR pentru subprogramul Economia circulară și calitatea vieții;
 - (b) 1 950 000 000 EUR pentru domeniul Politici climatice, din care
 - (1) 950 000 000 EUR pentru subprogramul Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea și
 - (2) 1 000 000 000 EUR pentru subprogramul Tranziția către energia curată.
3. Sumele menționate la alineatele (1) și (2) nu aduc atingere aplicării dispozițiilor privind flexibilitatea prevăzute în Regulamentul (UE) nr.../... al Parlamentului European și al Consiliului³⁸ [noul regulament privind cadrul financiar multianual] și în Regulamentul financiar.
4. Suma menționată la alineatul (1) poate fi utilizată pentru asistență tehnică și administrativă în implementarea programului, de exemplu pentru activități de pregătire, monitorizare, control, audit și evaluare, inclusiv sistemele corporative de tehnologie a informației.
5. Programul poate finanța activitățile puse în aplicare de Comisie pentru a sprijini pregătirea, punerea în aplicare și integrarea legislației și a politicilor relevante ale Uniunii din domeniul mediului, climei și energiei curate în scopul realizării obiectivelor generale stabilite la articolul 3. Astfel de activități pot include:

³⁸ [A se introduce titlul complet și referința din JO]

- (a) informare și comunicare, inclusiv campanii de sensibilizare. Resursele financiare alocate activităților de comunicare în temeiul prezentului regulament acoperă și comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii, precum și informarea cu privire la stadiul de punere în aplicare și de transpunere a legislației relevante a Uniunii din domeniul mediului, climei și energiei curate;
- (b) studii, anchete, modelizare și elaborare de scenarii;
- (c) pregătirea, punerea în aplicare, monitorizarea, verificarea și evaluarea proiectelor nefinanțate în cadrul programului, precum și a politicilor, programelor și legislației;
- (d) ateliere, conferințe și reuniuni;
- (e) colaborare în rețea și platforme destinate schimbului de bune practici;
- (f) alte activități.

Articolul 6

Țări terțe asociate programului

1. Programul este deschis participării următoarelor țări terțe:

- (a) membrii Asociației Europene a Liberului Schimb (AELS) care sunt membri ai Spațiului Economic European (SEE), în conformitate cu condițiile stabilite în Acordul privind SEE;
- (b) țările în curs de aderare, țările candidate și potențial candidate, în conformitate cu principiile generale și cu termenii și condițiile generale de participare a țărilor respective la programele Uniunii instituite prin acordurile-cadru și deciziile consiliilor de asociere corespunzătoare sau prin alte acorduri similare și în conformitate cu condițiile specifice prevăzute în acordurile dintre Uniune și țările respective;
- (c) țările cărora li se aplică politica europeană de vecinătate, în conformitate cu principiile generale și cu termenii și condițiile generale de participare a țărilor respective la programele Uniunii instituite prin acordurile-cadru și deciziile consiliilor de asociere corespunzătoare sau prin alte acorduri similare și în conformitate cu condițiile specifice prevăzute în acordurile dintre Uniune și țările respective;
- (d) alte țări terțe, în conformitate cu condițiile prevăzute de un acord specific referitor la participarea unei țări terțe la orice program al Uniunii, cu condiția ca acordul:
 - să asigure un echilibru adecvat în ceea ce privește contribuțiile și beneficiile țării terțe care participă la programele Uniunii;
 - să stabilească condițiile de participare la programe, inclusiv calculul contribuțiilor financiare la programe individuale și costurile administrative ale acestora. Aceste contribuții constituie venituri alocate în conformitate cu articolul [21 alineatul (5)] din Regulamentul financiar;
 - să nu confere țării terțe o competență decizională cu privire la program;
 - să garanteze drepturile Uniunii de a asigura buna gestiune financiară și de a-și proteja interesele financiare.

2. Atunci când o țară terță participă la program prin intermediul unei decizii în temeiul unui acord internațional sau în temeiul oricărui alt instrument juridic, țara terță respectivă trebuie să acorde drepturile necesare și accesul necesar pentru ca ordonatorul de credite competent, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) și Curtea de Conturi Europeană să își exercite pe deplin competențele care le revin. În cazul OLAF, aceste drepturi includ dreptul de a efectua investigații, inclusiv verificări și inspecții la fața locului, astfel cum se prevede în Regulamentul (UE, Euratom) nr. 883/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind investigațiile efectuate de Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF).

Articolul 7

Sinergiile cu alte programe ale Uniunii

Programul trebuie pus în aplicare într-un mod care să asigure coerența cu Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, Orizont Europa, Mecanismul pentru interconectarea Europei și InvestEU, astfel încât să creeze sinergii, în special în ceea ce privește proiectele strategice de protejare a naturii și proiectele strategice integrate, precum și să sprijine preluarea și replicarea soluțiilor dezvoltate în cadrul programului.

Articolul 8

Punerea în aplicare și forme de finanțare din partea Uniunii

1. Programul este pus în aplicare prin gestiune directă în conformitate cu Regulamentul financiar sau prin gestiune indirectă cu organismele menționate la articolul [61 alineatul (1) litera (c)] din Regulamentul financiar.
2. Programul poate furniza finanțare sub oricare dintre formele prevăzute în Regulamentul financiar, în special granturi, premii și achiziții publice. Totodată, acesta poate furniza finanțare sub formă de instrumente financiare în cadrul operațiunilor de finanțare mixtă.

CAPITOLUL II ELIGIBILITATE

Articolul 9

Granturi

Granturile din cadrul programului sunt atribuite și gestionate în conformitate cu titlul VIII din Regulamentul financiar.

Articolul 10

Acțiuni eligibile

1. Numai acțiunile de punere în aplicare a obiectivelor prevăzute la articolul 3 sunt eligibile pentru finanțare.
2. Granturile pot finanța următoarele tipuri de acțiuni:
 - (a) proiecte strategice de protejare a naturii din cadrul subprogramului menționat la articolul 4 alineatul (1) litera (a);

- (b) proiecte strategice integrate din cadrul subprogramelor menționate la articolul 4 alineatul (1) litera (b), alineatul (2) litera (a) și alineatul (2) litera (b);
 - (c) proiecte de asistență tehnică;
 - (d) proiecte de acțiune standard;
 - (e) alte acțiuni necesare în vederea atingerii obiectivului general stabilit la articolul 3 alineatul (1).
3. Proiectele din cadrul subprogramului Natură și biodiversitate care vizează gestionarea, refacerea și monitorizarea siturilor Natura 2000 în conformitate cu Directiva 92/43/CEE și cu Directiva 2009/147/CE beneficiază de sprijin în conformitate cu cadrele de acțiune prioritară instituite în temeiul Directivei 92/43/CEE.
 4. Granturile pot finanța activități desfășurate în afara Uniunii, cu condiția ca proiectul să urmărească obiectivele Uniunii în domeniul mediului și al climei și ca activitățile desfășurate în afara Uniunii să fie necesare pentru a se asigura eficacitatea intervențiilor desfășurate pe teritoriile statelor membre.
 5. Granturile de funcționare sprijină funcționarea entităților non-profit care sunt implicate în elaborarea, punerea în aplicare și asigurarea respectării legislației și a politicilor Uniunii și care sunt active în principal în domeniul mediului sau al climei, inclusiv tranziția către energia curată.

Articolul 11
Entități eligibile

1. Criteriile de eligibilitate stabilite la alineatele (2)-(3) se aplică pe lângă criteriile stabilite la articolul [197] din Regulamentul financiar.
2. Sunt eligibile următoarele entități:
 - (a) entitățile juridice stabilite în oricare dintre următoarele țări sau teritorii:
 - (1) un stat membru sau o țară sau un teritoriu de peste mări care ține de acesta;
 - (2) o țară terță asociată la program;
 - (3) alte țări terțe care figurează în programul de lucru în condițiile specificate la alineatele (4)-(6);
 - (b) orice entitate juridică înființată în temeiul dreptului Uniunii sau orice organizație internațională.
3. Persoanele fizice nu sunt eligibile.
4. Entitățile juridice stabilite într-o țară terță care nu este asociată la program sunt în mod excepțional eligibile pentru participare dacă acest lucru este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor unei anumite acțiuni, astfel încât să se asigure eficacitatea intervențiilor desfășurate în Uniune.
5. Entitățile juridice care participă la consorții de cel puțin trei entități independente, stabilite în diferite state membre sau țări sau teritorii de peste mări legate de aceste state sau țări terțe asociate programului sau alte țări terțe sunt eligibile.

6. Entitățile juridice stabilite într-o țară terță care nu este asociată la program ar trebui, în principiu, să suporte costurile aferente participării lor.

Articolul 12
Cereri de propuneri

Fără a aduce atingere articolului [188] din Regulamentul financiar, pot fi atribuite granturi organismelor enumerate în anexa I, fără o cerere de propuneri.

Articolul 13
Criterii de atribuire

Criteriile de atribuire sunt stabilite în cererile de propuneri, ținând seama de următoarele elemente:

- (a) proiectele finanțate în cadrul programului nu subminează obiectivele relevante ale programului în domeniul mediului, al climei sau al energiei curate și, pe cât posibil, promovează utilizarea achizițiilor publice verzi;
- (b) se acordă prioritate proiectelor care oferă beneficii conexe și promovează sinergii între subprogramele menționate la articolul 4;
- (c) se acordă prioritate proiectelor care prezintă cel mai ridicat potențial de a fi replicate și dezvoltate de către sectorul public sau privat ori de a mobiliza cele mai mari investiții sau resurse financiare (potențialul de catalizator);
- (d) se asigură capacitatea de replicare a rezultatelor proiectelor de acțiune standard;
- (e) proiectele care se bazează pe rezultatele altor proiecte finanțate în cadrul programului, al programelor predecesoare ale acestuia sau cu alte fonduri ale Uniunii sau care dezvoltă astfel de rezultate beneficiază de un bonus la evaluarea acestora;
- (f) dacă este cazul, se acordă o atenție specială proiectelor din zone geografice cu nevoi sau vulnerabilități specifice, cum ar fi zonele cu probleme de mediu sau constrângeri naturale specifice, zonele transfrontaliere sau regiunile ultraperiferice.

Articolul 14
Costuri eligibile legate de achiziționarea de terenuri

Pe lângă criteriile stabilite la articolul [186] din Regulamentul financiar, costurile legate de achiziționarea de terenuri sunt considerate eligibile dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

- (a) achiziționarea va contribui la îmbunătățirea, menținerea și restabilirea integrității rețelei Natura 2000, instituite în temeiul articolului 3 din Directiva 92/43/CEE, inclusiv prin îmbunătățirea conectivității prin crearea de coridoare, puncte de trecere sau alte elemente de infrastructură verde;
- (b) achiziționarea de terenuri reprezintă fie singura modalitate, fie modalitatea cea mai eficientă din punctul de vedere al costurilor pentru a se ajunge la rezultatul dorit în materie de conservare;
- (c) terenurile achiziționate sunt rezervate pe termen lung pentru utilizări conforme cu obiectivele specifice ale programului;
- (d) statul membru implicat asigură, prin transfer sau prin alte mijloace, rezervarea pe termen lung a terenurilor în cauză în scopul conservării naturii.

Articolul 15

Finanțare cumulativă, complementară și combinată

1. O acțiune care a beneficiat de o contribuție de la un alt program al Uniunii poate primi o contribuție și din partea programului, cu condiția ca aceste contribuții să nu acopere aceleași costuri. Normele fiecărui astfel de program al Uniunii se aplică pentru contribuția respectivului program la acțiune. Finanțarea cumulativă nu depășește costurile totale eligibile ale acțiunii, iar sprijinul acordat de diferitele programe ale Uniunii poate fi calculat pe bază proporțională în conformitate cu documentele care stabilesc condițiile pentru acordarea sprijinului.
2. Acțiunile care sunt certificate printr-o marcă de excelență sau care respectă următoarele condiții comparative cumulative:
 - (a) au fost evaluate într-o cerere de propuneri în cadrul programului;
 - (b) respectă cerințele minime de calitate prevăzute în cererea de propuneri respectivă;
 - (c) nu pot fi finanțate în cadrul cererii de propuneri respective din cauza unor constrângeri bugetare.

pot beneficia de sprijin din Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+ sau Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, în conformitate cu articolul [67] alineatul (5) din Regulamentul (UE) XX [Regulamentul privind dispozițiile comune] și cu articolul [8] din Regulamentul (UE) XX [Regulamentul privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune], cu condiția ca aceste acțiuni să fie coerente cu obiectivele programului în cauză. Se aplică normele fondului din care se acordă sprijin.

CAPITOLUL III OPERAȚIUNI DE FINANȚARE MIXTĂ

Articolul 16

Operațiuni de finanțare mixtă

Operațiunile de finanțare mixtă din cadrul acestui program sunt implementate în conformitate cu [Regulamentul InvestEU] și cu Titlul X din Regulamentul financiar.

CAPITOLUL IV PROGRAMARE, MONITORIZARE, REPORTARE ȘI EVALUARE

Articolul 17

Programul de lucru

1. Programul este pus în aplicare prin cel puțin două programe de lucru multianuale menționate la articolul 110 din Regulamentul financiar. Programele de lucru stabilesc, dacă este cazul, suma totală rezervată operațiunilor de finanțare mixtă.
2. Fiecare program de lucru multianual specifică, în conformitate cu obiectivele prevăzute la articolul 3, următoarele:
 - (a) repartizarea fondurilor în cadrul fiecărui subprogram, între nevoile din cadrul subprogramului și între diferitele tipuri de finanțare;

- (b) temele de proiecte sau nevoile specifice pentru care se realizează o prealocare a finanțării, pentru proiectele menționate la articolul 10 alineatul (2) literele (c) și (d) ;
- (c) planurile țintă pentru care se poate solicita finanțare, pentru proiectele menționate la articolul 10 alineatul (2) litera (b);
- (d) perioada maximă de eligibilitate pentru punerea în aplicare a proiectului.

Articolul 18
Monitorizare și raportare

1. Indicatorii necesari pentru elaborarea rapoartelor privind progresele înregistrate de program în direcția îndeplinirii obiectivelor stabilite la articolul 3 sunt enumerați în anexa II.
2. Pentru a asigura evaluarea efectivă a evoluției programului în ceea ce privește realizarea obiectivelor scontate, Comisia este împuternicită să adopte acte delegate în conformitate cu articolul 21 prin care să modifice anexa II pentru a revizui sau a completa indicatorii atunci când consideră că este necesar și să completeze prezentul regulament cu dispoziții privind crearea unui cadru de monitorizare și de evaluare.
3. Sistemul de raportare cu privire la performanță asigură faptul că datele pentru monitorizarea implementării și a rezultatelor programului sunt colectate în mod eficient, eficace și la timp. În acest scop, se impun destinatarilor fondurilor Uniunii cerințe de raportare proporționale care să permită colectarea de indicatori agregabili de realizare și de impact la nivel de proiect pentru toate obiectivele specifice relevante ale politicii în domeniul mediului și al climei, inclusiv în ceea ce privește Natura 2000 și emisiile de anumiți poluanți atmosferici, cum ar fi emisiile de CO₂.
4. Comisia monitorizează și prezintă rapoarte în mod regulat în ceea ce privește integrarea obiectivelor în materie de climă și de biodiversitate, inclusiv cuantumul cheltuielilor. Contribuția prezentului regulament la realizarea obiectivului bugetar global potrivit căruia 25 % din cheltuieli ar trebui să contribuie la obiectivele climatice este monitorizată prin intermediul sistemului de indicatori climatici al Uniunii. Cheltuielile legate de biodiversitate vor fi urmărite cu ajutorul unui set specific de indicatori. Aceste metode de urmărire sunt utilizate pentru cuantificarea creditelor de angajament care se preconizează că vor contribui la obiectivele legate de climă și, respectiv, de biodiversitate pe durata cadrului financiar multianual pentru 2021-2027 la nivelul corespunzător de dezagregare. Cheltuielile sunt prezentate anual în declarația referitoare la program din cadrul bugetului. Contribuția programului la obiectivele Uniunii în domeniul climei și al biodiversității face obiectul unor raportări regulate, în contextul evaluărilor și al raportului anual.
5. Comisia evaluează sinergiile dintre program și alte programe complementare ale Uniunii și sinergiile dintre subprogramele acestuia.

Articolul 19
Evaluare

1. Evaluările se efectuează în timp util pentru a putea contribui la procesul de luare a deciziilor.

2. Evaluarea interimară a programului se realizează imediat ce sunt disponibile suficiente informații cu privire la implementarea acestuia, dar nu mai târziu de patru ani de la începerea implementării programului.
3. La finalul implementării programului, dar nu mai târziu de patru ani de la sfârșitul perioadei indicate la articolul 1 al doilea paragraf, Comisia efectuează o evaluare finală a programului.
4. Comisia comunică concluziile evaluărilor, însoțite de observațiile sale, Parlamentului European, Consiliului, Comitetului Economic și Social European și Comitetului Regiunilor.

CAPITOLUL V DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 20

Informare, comunicare și publicitate

1. Destinatarii fondurilor Uniunii recunosc originea și asigură vizibilitatea finanțării Uniunii (în special în cazul promovării proiectelor și a rezultatelor acestora), oferind informații coerente, concrete și proporționale adresate unor categorii de public diverse, printre care mass-media și publicul larg.
2. Comisia desfășoară acțiuni de informare și comunicare privind programul, acțiunile și rezultatele sale. Resursele financiare alocate programului contribuie, de asemenea, la comunicarea instituțională a priorităților politice ale Uniunii, în măsura în care acestea sunt legate de obiectivele prevăzute la articolul 3.

Articolul 21

Exercitarea delegării de competențe

1. Se conferă Comisiei competența de a adopta acte delegate în condițiile prevăzute la prezentul articol.
2. Competența de a adopta acte delegate menționată la articolul 18 alineatul (2) se conferă Comisiei până la 31 decembrie 2028.
3. Delegarea de competențe menționată la articolul 18 alineatul (2) poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. Decizia de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectivă. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere actelor delegate care sunt deja în vigoare.
4. Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia consultă experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare.
5. De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
6. Un act delegat adoptat în temeiul articolului 18 alineatul (2) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European, nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și

Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Respectivul termen se amână cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.

Articolul 22

Abrogare

Regulamentul (UE) nr. 1293/2013 se abrogă de la 1 ianuarie 2021.

Articolul 23

Dispoziții tranzitorii

1. Prezentul regulament nu aduce atingere continuării sau modificării acțiunilor vizate, până la finalizarea lor, în temeiul Regulamentului (CE) nr. 614/2007 al Parlamentului European și al Consiliului³⁹ și al Regulamentului (UE) nr. 1293/2013, care continuă să se aplice proiectelor vizate până la finalizarea lor.
2. Pachetul financiar pentru program poate acoperi, de asemenea, cheltuielile de asistență tehnică și administrativă necesare pentru asigurarea tranziției între program și măsurile adoptate în temeiul Regulamentului (CE) nr. 614/2007 al Regulamentului (UE) nr. 1293/2013.
3. Dacă este necesar, pot fi introduse în buget credite pentru perioada de după 31 decembrie 2027, pentru a acoperi cheltuielile prevăzute la articolul 5 alineatul (4) și pentru a permite gestionarea proiectelor nefinalizate până la data respectivă.
4. Restituirile aferente instrumentelor financiare instituite în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 pot fi investite în instrumentele financiare instituite în cadrul [fondului InvestEU].
5. Creditele corespunzătoare veniturilor atribuite care rezultă din restituirea sumelor plătite nejustificat în temeiul Regulamentului (CE) nr. 614/2007 sau al Regulamentului (UE) nr. 1293/2013 se utilizează, în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului⁴⁰, pentru finanțarea programului.

Articolul 24

Intrarea în vigoare

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

³⁹ Regulamentul (CE) nr. 614/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 mai 2007 privind Instrumentul financiar pentru mediu (LIFE+) (JO L 149, 9.6.2007, p. 1).

⁴⁰ Regulamentul (UE, Euratom) nr. 966/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2012 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1605/2002 al Consiliului (JO L 298, 26.10.2012, p. 1).

Adoptat la Bruxelles,

*Pentru Parlamentul European,
Președintele*

*Pentru Consiliu,
Președintele*

FIȘĂ FINANCIARĂ LEGISLATIVĂ

1. CADRUL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

1.1. Denumirea propunerii/inițiativei

Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui program pentru mediu și politici climatice (LIFE) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1293/2013

1.2. Domeniul (domeniile) de politică în cauză (*clusterul de programe*)

III. Resurse naturale și mediu

1.3. Propunerea/inițiativa se referă la:

- o acțiune nouă
- o acțiune nouă ca urmare a unui proiect-pilot/a unei acțiuni pregătitoare⁴¹
- prelungirea unei acțiuni existente
- o fuziune sau o redirectionare a uneia sau mai multor acțiuni către o altă/o nouă acțiune

1.4. Motivele propunerii/inițiativei

1.4.1. *Cerință (cerințe) de îndeplinit pe termen scurt sau lung, inclusiv un calendar detaliat pentru punerea în aplicare a inițiativei*

Se preconizează că regulamentul va intra în vigoare la 1 ianuarie 2021.

Punerea în aplicare a acestuia va fi precedată de

- o serie de activități pregătitoare, desfășurate în cadrul programului actual, necesare în special pentru începerea rapidă a punerii în aplicare a subprogramului Natură și biodiversitate;
- adoptarea programului multianual de lucru care va defini alocarea fondurilor în cadrul fiecărui subprogram între diferitele tipuri de finanțare, tematici ale proiectelor sau nevoi specifice pentru care este necesară prealocarea finanțării, tipurile de planuri-țintă pentru care poate fi solicitată finanțare pentru proiecte integrate strategice, precum și perioada maximă de eligibilitate pentru punerea în aplicare a proiectelor.

1.4.2. *Valoarea adăugată a intervenției Uniunii (aceasta poate rezulta din diferiți factori, de exemplu mai buna coordonare, certitudinea juridică, o mai mare eficacitate sau complementaritate). În sensul prezentului punct, „valoarea adăugată a intervenției Uniunii” reprezintă valoarea rezultată din intervenția Uniunii care depășește valoarea ce ar fi fost creată de simpla intervenție a statelor membre.*

Motivele acțiunii la nivel european (*ex ante*)

Valoarea adăugată a programului derivă din rolul său de catalizator pentru elaborarea politicilor în materie de mediu și schimbări climatice ale Uniunii, precum și din activitățile care contribuie la atingerea obiectivelor de mediu și climatice ale Uniunii, inclusiv tranziția către energia curată, relevantă pentru întreaga Uniune.

⁴¹ Astfel cum se menționează la articolul 58 alineatul (2) litera (a) sau (b) din Regulamentul financiar.

Prin însăși natura lor, problemele de mediu, inclusiv schimbările climatice, transcend granițele politice, juridice și cele trasate de oameni și nu pot fi rezolvate în mod corespunzător la nivel de stat membru. Pentru abordarea eficientă a acestor probleme, pentru evitarea problemelor de coordonare și pentru o mai bună integrare a aspectelor legate de mediu și de climă în bugetul Uniunii prin intermediul unor acțiuni specifice, este nevoie de intervenția Uniunii sub forma unui instrument specific pentru mediu și climă, care să vizeze inclusiv eficiența energetică și energia din surse regenerabile.

Punerea în aplicare este astfel mai eficace datorită faptului că programul LIFE contribuie la elaborarea, punerea în aplicare și asigurarea respectării politicilor și a legislației Uniunii în materie de mediu și climă, asigurând coordonarea la nivelul Uniunii și oferind o platformă pentru schimbul de bune practici și pentru demonstrarea unor soluții mai eficiente, inclusiv în ceea ce privește tranziția către o energie curată, care să fie replicate pe scară mai largă în cadrul Uniunii.

LIFE permite partajarea responsabilității, promovând totodată și solidaritatea pentru gestionarea/conservarea activelor de mediu ale Uniunii, care sunt în general bunuri publice și care nu sunt distribuite în mod uniform pe teritoriul Uniunii. Costurile și beneficiile asociate acestora nu sunt în mod normal reflectate pe piață și, în consecință, este necesar să se asigure o partajare a sarcinii aferente pentru funcționarea corectă a pieței unice.

LIFE se concentrează pe proiecte la scară de relativ mică anvergură, furnizând investițiile de tip „one-off” necesare într-un domeniu specific, eliminând barierele inițiale și testând noi abordări care, la rândul lor, catalizează acțiuni mai ample și integrarea politicilor de mediu și climatice în principalele instrumente de cheltuieli ale Uniunii.

Prin intermediul proiectelor integrate strategice și a proiectelor strategice care vizează protejarea naturii, programul creează sinergii între fondurile Uniunii și cele naționale, facilitând punerea în aplicare a legislației Uniunii.

Mai mult, LIFE finanțează acele acțiuni și măsuri care nu ar fi finanțate în mod corespunzător de statele membre în mod individual. Anumite acte din legislația Uniunii în domeniul mediului, cum ar fi Directiva privind habitatele și Directiva privind plafoanele naționale de emisie (Directiva NEC), confirmă în mod expres nevoia de finanțare din partea Uniunii pentru îndeplinirea obiectivelor lor.

Valoarea adăugată a Uniunii, care se preconizează că va fi creată (*ex post*), este legată de efectul catalizator al acesteia și, prin urmare, de impactul:

- legislației și politicilor noi/modificate, convenite și puse în aplicare atât la nivel internațional (de exemplu, Acordul de la Paris), cât și la nivelul Uniunii;
- punerii în aplicare a unor noi tehnici, abordări și bune practici inovatoare și
- aplicării soluțiilor de succes de natură tehnică și politică în vederea integrării aspectelor legate de mediu, acțiune climatică și energie curată în alte politici și în practicile din sectorul public și din cel privat.

1.4.3. *Învățămintele desprinse din experiențe anterioare similare*

Concluzia evaluării finale a Programului LIFE+ (2007-2013) este aceea că programul a fost un succes în ceea ce privește promovarea punerii în aplicare a politicii și legislației de mediu ale Uniunii cu o valoare adăugată semnificativă din partea acesteia. Cu toate acestea, au fost identificate și o serie de deficiențe. Marea majoritate a acestora au fost soluționate prin introducerea unor modificări în concepția actualului program LIFE (2014-2020).

Eficacitatea acestor schimbări a fost analizată în recenta evaluare a programului la jumătatea perioadei. Deși a fost realizată într-un stadiu incipient al punerii în aplicare a programului, când nu fuseseră încă demarate decât proiectele din 2014 și 2015, evaluarea a confirmat faptul că programul este pe cale să devină eficace, eficient și relevant și să contribuie la Strategia Europa 2020. Mai mult, marea majoritate a părților interesate care au participat la consultarea publică văd programul LIFE ca fiind un instrument foarte important pentru abordarea priorităților de mediu și climatice.

Învățămintele desprinse din evaluarea la jumătatea perioadei și, acolo unde este relevant, recomandările din alte revizuri ale programului LIFE sunt rezumate în cele ce urmează. Sunt vizate trei aspecte: relevanța, coerența și acoperirea programului, eficacitatea și efectul său catalizator, precum și eficiența și simplificarea. Unele concluzii au fost deja luate în considerare la punere în aplicare a programului actual.

1. Relevanța, coerența și acoperirea programului

- Programului LIFE și obiectivele sale generale sunt orientate către prioritățile de politică existente ale Uniunii în domeniul mediului și al climei. De asemenea, cele șase domenii prioritare definite în Regulamentul actual privind programul LIFE corespund nevoilor.

- Aproximativ 13 % din proiectele LIFE au impact asupra mai multor domenii tematice. Aceste „suprapuneri” sunt sinergetice: luându-se în considerare interdependența dintre resursele naturale, proiectele polivalente sunt mai eficiente. Impactul combinat al acestora este recompensat cu puncte „bonus” în cursul evaluării.

- Bugetul mic, amplitudinea obiectivelor de politică vizate și noile provocări implică faptul că nu toate domeniile pot fi abordate în mod corespunzător până la sfârșitul perioadei de programare. Pentru a se ajunge la masa critică necesară pentru a declanșa o modificare în ceea ce privește toate chestiunile de mediu și climatice ar fi nevoie de o creștere substanțială a bugetului.

- Reducerea domeniului tematic de aplicare a programului ar avea însă, consecințe grave asupra abordării uneia sau mai multor priorități ale programului (de exemplu, eficiența resurselor, calitatea apei și a aerului, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, natura și biodiversitatea, inclusiv conservarea marină etc.).

- Suprapunerile între granturile finanțate prin programul LIFE și alte programe ale Uniunii (de exemplu, proiecte demonstrative din cadrul programului „Orizont 2020”) sunt sinergetice, deoarece programele au obiective și activități distincte care sunt interconectate, chiar dacă sunt diferite prin natură și în ceea ce privește dimensiunea. În anumite domenii (de exemplu, natura și biodiversitatea, inclusiv ecosistemele marine), programul joacă un rol esențial și unic. Au fost observate, în special, sinergii și complementarități în ceea ce privește programele din domeniile cercetării, coeziunii și dezvoltării rurale. Totuși, dezvoltarea sistematică a unor mecanisme de sinergie ar putea oferi oportunități de îmbunătățire.

2. Eficacitatea și efectul catalizator

- În general, diferitele tipuri de granturi (proiecte de acțiuni standard, proiecte integrate, asistență tehnică pentru proiecte integrate, proiecte pregătitoare și sprijinul acordat ONG-urilor) apar ca fiind mecanisme de execuție eficiente.

- Proiectele integrate, care coordonează punerea în aplicare a acțiunilor pe o scară teritorială mare, au demonstrat un potențial semnificativ de sporire a efectului catalizator al programului LIFE. Se preconizează că finanțarea cu 251,7 milioane EU acordată pentru proiecte integrate prin programul LIFE în perioada 2014-2016 va atrage în total investiții în

acțiuni de mediu și de combatere a schimbărilor climatice în valoare de aproximativ 5,7 miliarde EUR. Astfel, pentru fiecare euro cheltuit prin programul LIFE, se are în vedere utilizarea, în mod coordonat, a încă 22 EUR din alte surse pentru obiective de mediu și climatice.

- Instrumentul de finanțare pilot denumit „instrumentul de finanțare privată pentru eficiența energetică (FP4EE)” are ca obiectiv consolidarea capacității instituțiilor financiare de a dezvolta și testa produse de creditare specifice care vizează investițiile sectorului privat în măsuri de eficiență energetică. Acesta a fost adoptat în bună măsură și a demonstrat posibilitatea ca, după faza-pilot, să permită integrarea împrumuturilor-pilot pentru eficiență energetică prin intermediul instrumentelor financiare relevante mobilizate prin programele Uniunii, în special în cadrul viitorului Fond InvestEU.

- Comitetul Regiunilor a solicitat ca programul LIFE să consolideze complementaritatea dintre FP4EE și alte instrumente financiare relevante.

- Instrumentul de finanțare pilot denumit „Mecanismul de finanțare a capitalului natural” (FFCN) oferă împrumuturi, fonduri proprii și garanții pentru natură și pentru măsuri de adaptare la schimbările climatice care pot genera venituri sau reduce costurile. Se intenționează instituirea unei rezerve de operațiuni finanțabile și reproductibile care vor servi drept „validare a conceptului” pentru a demonstra potențialilor investitori atractivitatea operațiunilor care vizează obiectivele legate de diversitate și de adaptarea la schimbările climatice. Instrumentul a suscitat un interes scăzut din cauza, pe de o parte, a necesității de a adapta practicile bancare pentru evaluarea randamentului unor astfel de investiții și, pe de alta, din cauza necesității de a îmbunătăți calitatea cererilor pentru proiecte în vederea finanțării. Ca urmare a evaluării la jumătatea perioadei a programului LIFE, au fost operate mai multe ajustări în scopul creșterii vizibilității instrumentului și în vederea operaționalizării mecanismului de asistență tehnică. Drept rezultat, rezerva de proiecte s-a îmbunătățit. Una dintre recomandările care nu a fost încă aplicată este aceea de a completa acest sprijin financiar cu granturi specifice (finanțare mixtă).

- Contractele de achiziții publice sunt considerate a fi un mecanism util pentru a oferi un sprijin specific pentru elaborarea legislației și a politicilor în domeniul mediului și al climei și pentru punerea în aplicare și asigurarea respectării acestora. Ele au un efect catalizator important.

3. Eficiență și simplificare

- Delegarea gestiunii de la Comisie către Agenția Executivă pentru Întreprinderile Mici și Mijlocii (EASME) a permis economii de costuri și îmbunătățirea eficienței programului, deoarece a introdus economii de scară pentru punerea în aplicare a unui număr mare de operațiuni omogene și standardizate necesare pentru gestionarea granturilor.

- LIFE este un program relativ eficient în comparație cu alte programe ale Uniunii. Gestionarea programului LIFE costă relativ mai puțin decât gestionarea altor programe similare (de exemplu, COSME și Orizont 2020). Practicile de administrare caracterizate prin utilizarea suportului extern pentru monitorizarea proiectelor a dus la o rată foarte ridicată de succes a proiectelor și la o rată de eroare foarte scăzută (0,25 % în 2017 - rata cea mai scăzută dintre toate programele Uniunii).

Ce ar mai putea fi făcut:

- O orientare mai bună a proiectelor către prioritățile-cheie ar putea spori concentrarea pe obiectivele principale și pe performanță, în special în cazul subprogramului Mediu, unde prioritățile tematice sunt în prezent definite pentru o perioadă de șapte ani. Este posibil ca noile priorități care apar în cursul perioadei de programare de șapte ani (cum este cazul

economiei circulare și al sectoarelor conexe, de exemplu, materialele plastice) sau alte priorități care nu sunt vizate în mod suficient de proiecte (selecționate în urma unei cereri de propuneri pe baza unei abordări ascendente) nu pot fi abordate de un număr suficient de intervenții.

- Beneficiarii consideră că sarcina administrativă este prea mare. De aceea, este necesar să se simplifice atât regulamentul, cât și procesul de punere în aplicare și de raportare. Unele măsuri de simplificare au fost introduse deja, iar altele sunt în curs de testare;
- Participarea beneficiarilor din unele state membre este scăzută, ceea ce riscă să slăbească efectul de catalizator al programului. Utilizarea alocărilor naționale s-a dovedit a fi ineficace în tratarea acestei probleme, conducând la o participare mai redusă din partea țărilor care participau mai intens, fără a îmbunătăți participarea celorlalte. Această practică a fost abandonată începând cu 2018. Deși granturile pentru consolidarea capacităților introduse în 2014 sunt în curs și este prea devreme pentru a se ajunge la o concluzie, rezultatele par să fie mixte. Ar trebui căutate noi modalități de atenuare a participării inegale.
- Cu cât rezultatele proiectelor sunt mai reproductibile, cu atât este mai mare efectul catalizator al programului LIFE. Raportul din 2016 arată că, deși aproximativ trei sferturi dintre proiecte au un bun potențial de replicare, este posibil ca replicarea efectivă să fie îmbunătățită. Beneficiarii menționează că principalele bariere sunt lipsa de mijloace financiare, lipsa de interes și de sens al urgenței din partea decidenților, lipsa de informații specifice și de comunicare a soluțiilor transferabile, precum și lipsa capacității de planificare a investițiilor.

1.4.4. Compatibilitatea și posibila sinergie cu alte instrumente corespunzătoare

Programul LIFE este singurul fond al Uniunii dedicat în totalitate obiectivelor de mediu și climatice, inclusiv tranziția către o energie curată. Programul vizează o nișă între programele Uniunii de sprijinire a cercetării și inovării, pe de o parte, și programele Uniunii care finanțează implementarea pe scară largă a măsurilor, pe de altă parte (a se vedea figura 1 de mai jos).

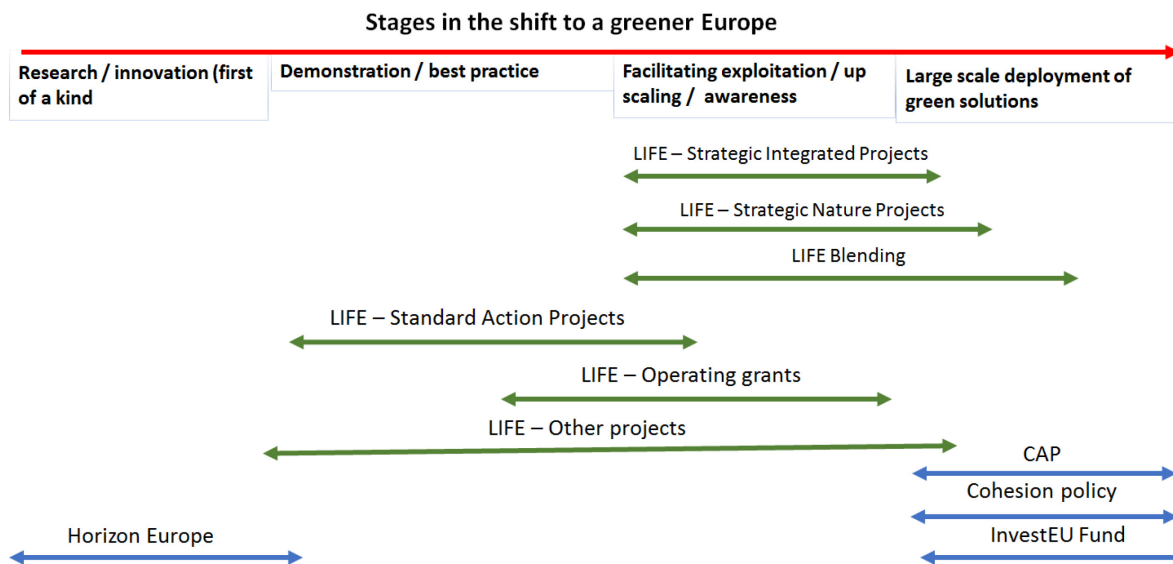
Așa cum este ilustrat în figura 1, prima etapă, „*cercetare /inovare*”, o reprezintă cercetarea primară care îmbunătățește cunoștințele științifice și demonstrația tehnică în scopul de a demonstra viabilitatea inovațiilor. LIFE nu acoperă acest domeniu în afară de activitățile de cercetare la scară redusă care sprijină alte obiective din cadrul proiectelor. Cea de a doua etapă, „*demonstrație/cele mai bune practici*”, include testarea, demonstrarea și pilotarea eficacității noilor tehnologii, abordări sau politici ca metode de punere în aplicare. LIFE finanțează în principal acțiunile care se încadrează în această etapă, în special în cadrul proiectelor „clasice” de acțiune standard. LIFE finanțează, de asemenea, acțiuni care se înscriu în etapa a treia, intitulată „*facilitarea exploataării/extindere/sensibilizare*”, de exemplu prin intermediul proiectelor integrate strategice și prin activitățile care sprijină tranziția către energia curată. În cadrul acestei etape, proiectele pregătesc terenul pentru implementarea pe scară largă a tehnologiilor și a abordărilor corespunzătoare. Cea de a patra etapă, „*finanțarea pe scară largă a soluțiilor ecologice*”, include cazurile în care o tehnologie, abordare sau politică este credibilă, dar accesul la finanțare constituie principala barieră. Programul LIFE nu oferă finanțare pentru punerea în aplicare la scară largă.

În timp ce activitățile din cadrul programului LIFE tratează anumite probleme direct la fața locului, impactul principal al programului este indirect prin rolul său catalizator: sprijinul pentru acțiunile la scară mică menite să inițieze, extindă sau să accelereze practici sustenabile de producție, distribuție și consum prin:

- facilitarea dezvoltării și a schimbului de bune practici și de cunoștințe;

- construirea de capacități și accelerarea punerii în aplicare a legislației și a politicilor în domeniul mediului și al climei;
- sprijinirea părților interesate în testarea de tehnologii și soluții la scară mică, precum și
- mobilizarea finanțării din alte surse.

Figura 1. Acoperirea programului LIFE și a altor programe și fonduri importante ale UE

Sursă: Comisia Europeană

Evaluarea impactului confirmă concluziile evaluării la jumătatea perioadei a programului LIFE și anume că suprapunerile legate de etapele de finanțare aferente elaborării și punerii în aplicare a politicilor în domeniul mediului și al politicilor climatice (a se vedea figura 1 de mai sus) sunt sinergetice.

Se vor dezvolta în special sinergii cu [fondul InvestEU], în special cu componenta sa referitoare la infrastructura durabilă, [cu Orizont Europa, Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european+, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și cu Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime].

LIFE este conceput astfel încât să sprijine tehnicile demonstrative, abordările și bunele practici care pot fi reproduse și extinse în cadrul unor programe mai ample. Proiectele integrate strategice LIFE mobilizează alte fonduri europene, naționale, regionale și private pentru implementarea principalelor planuri în materie de mediu și climă (de exemplu, planurile de management al bazinelor hidrografice, planurile privind calitatea aerului etc.). În special pentru subprogramul Natură și biodiversitate, proiectele strategice privind protejarea naturii vor pune în aplicare programe de acțiune coerente care să integreze obiectivele legate de natură și biodiversitate în alte politici și instrumente de finanțare, inclusiv prin punerea în aplicare coordonată a cadrelor de acțiune prioritare stabilite în temeiul Directivei 92/43/CE. Aceste proiecte vor urmări să coordoneze resursele disponibile pentru sprijinirea obiectivelor privind natura și biodiversitatea, îmbunătățind astfel integrarea acestor tematici.

De asemenea, evaluarea impactului a analizat două opțiuni specifice referitoare la domeniul de aplicare al programului cu scopul de a dezvolta mai eficient sinergiile potențiale, eliminând lacunele și suprapunerile:

Pe de o parte, examinând obiectivul și etapa similare din cadrul subprogramului Politici climatice al LIFE, integrarea acțiunilor de sprijinire a tranziției către o energie curată va

consolida coerența de ansamblu a programului și sinergiile în punerea în aplicare a politicilor Uniunii în materie de mediu, climă și energie curată.

Pe de altă parte, continuarea finanțării sistemului BEST⁴² în cadrul subprogramului Natură și biodiversitate al programului LIFE va aduce o soluție pentru lacuna legată de finanțarea biodiversității în regiunile ultraperiferice (RUP) și în țările și teritoriile de peste mări (TTPM) și va permite dezvoltarea în continuare a sinergiilor deja conturate în cadrul sistemului BEST.

1.5. Durata și impactul financiar

durată limitată

în vigoare de la 1.1.2021 până la 31.12.2027

Impact financiar din 2021 până în 2027 pentru creditele de angajament și din 2021 până în 2036 pentru creditele de plată.

durată nelimitată

Punere în aplicare cu o perioadă de creștere în intensitate din AAAA până în AAAA, urmată de o perioadă de funcționare în regim de croazieră.

1.6. Modul (modurile) de gestiune preconizat(e)⁴³

Gestiune directă asigurată de către Comisie

de către serviciile sale, inclusiv prin intermediul personalului din delegațiile Uniunii;

de către agențiile executive

Gestiune partajată cu statele membre

Gestiune indirectă cu delegarea sarcinilor de execuție bugetară:

țărilor terțe sau organismelor pe care le-au desemnat acestea;

organizațiilor internaționale și agențiilor acestora (a se preciza);

BEI și Fondului european de investiții;

organismelor menționate la articolele 70 și 71 din Regulamentul financiar;

organismelor de drept public;

organismelor de drept privat cu misiune de serviciu public, cu condiția să prezinte garanții financiare adecvate;

organismelor de drept privat dintr-un stat membru care sunt responsabile cu punerea în aplicare a unui parteneriat public-privat și care prezintă garanții financiare adecvate;

⁴² În absența unui temei juridic specific, finanțarea acestui sistem este decisă în fiecare an de către autoritatea bugetară: în 2018, a fost finanțată o acțiune pregătitoare. În conformitate cu Regulamentul financiar, o acțiune pregătitoare este menită să pregătească o propunere în vederea adoptării unor acțiuni viitoare și nu poate fi reînnoită mai mult de 3 ani consecutivi. Prin urmare, este nevoie să se furnizeze un cadru de finanțare pentru continuarea sistemului BEST după 2020.

⁴³ Explicațiile privind modurile de gestiune, precum și trimerile la Regulamentul financiar, sunt disponibile pe site-ul BudgWeb:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

- persoanelor cărora li se încredințează executarea unor acțiuni specifice în cadrul PESC, în temeiul titlului V din TUE, identificate în actul de bază relevant.

Dacă se indică mai multe moduri de gestiune, a se furniza detalii suplimentare în secțiunea „Observații“.

Observații

Punerea în aplicare a programului ar putea fi delegată unei agenții executive, sub rezerva rezultatului analizei costuri-beneficii și a deciziilor aferente care urmează să fie luate.

Gestiunea indirectă ar putea fi folosită pe bază ad-hoc și pentru o parte limitată din pachetul financiar al programului, încredințându-se sarcinile de execuție bugetară unor organizații internaționale, Băncii Europene de Investiții sau Fondului European de Investiții ori altor organizații. Acest lucru va depinde de natura sarcinilor în cauză.

2. MĂSURI DE GESTIUNE

2.1. Dispoziții în materie de monitorizare și de raportare

A se preciza frecvența și condițiile aferente acestor dispoziții.

Evaluarea la jumătatea perioadei a considerat monitorizarea și evaluarea actuală ca fiind eficientă și eficace, în ansamblu.

În termeni de utilizare a fondurilor în cadrul proiectelor, rezultatele controalelor *ex post* privind programul LIFE + și monitorizarea la fața locului a proiectelor LIFE arată că un procent extrem de ridicat de proiecte produc rezultate bune și că „rata de eroare” din cadrul programului — și anume suma pentru care se consideră că există un risc — este mult sub nivelul de referință de 2 % pentru pragul de semnificație și se află în scădere. Aceasta era de 2,27 EUR pentru fiecare 100 EUR cheltuiți în 2012, a scăzut la 1,24 EUR în 2015 și chiar mai mult, până la 0,44 EUR în 2016 și la 0,25 EUR în 2017 - nivelul cel mai scăzut din toate programele Uniunii.

Monitorizarea programului se bazează pe învățămintele rezultate din programele anterioare și se efectuează:

1. la nivel de proiect și
2. la nivel de program.

1. Toate propunerile trebuie să indice rezultatele așteptate, exprimate în termeni de rezultate la nivel de proiect. Aceste rezultate sunt definite pe baza unui set predefinit de indicatori-cheie de performanță. Pentru proiecte, acești indicatorii sunt validați de către echipa de monitorizare și de către responsabilul de proiect și reprezintă baza pentru monitorizarea progresului înregistrat de proiect. Aceștia trebuie actualizați în mod periodic, iar valorile estimate sunt comparate cu valorile reale în raportul la jumătatea perioadei și în raportul final.

În cazul proiectelor privind mediul, natura și biodiversitatea și politicile climatice, sunt prevăzute vizite de monitorizare cel puțin o dată pe an și fiecare proiect este vizitat cel puțin o dată de personal din partea Comisiei. Beneficiarului i se va transmite feedback în scopul de a-și îmbunătăți performanța. La demararea fiecărui proiect, se creează un dosar de monitorizare sub forma unui scurt raport care conține descrierea proiectului și un rezumat al acțiunilor și rezultatelor scontate. Vizitele anuale ale echipei de monitorizare oferă o imagine de ansamblu a punerii în aplicare a proiectului și permit detectarea timpurie a problemelor, care sunt abordate în cel mai scurt timp. Acest lucru contribuie la ratele ridicate de succes ale proiectelor și la rata redusă de eroare a programului.

Pe lângă raportul final, fiecare proiect trebuie să prezinte un plan post-LIFE care să includă, între altele, o listă a impacturilor scontate care va servi drept bază pentru evaluarea sustenabilității rezultatelor proiectului. Practica actuală a monitorizării *ex post* a proiectelor selectate va continua. Aceasta va furniza informații privind capacitatea de reproducere a proiectelor după un an și va contribui la evaluarea efectului catalizator al programului.

2. La nivel de program, programele de lucru multianuale stabilesc prioritățile tematice specifice pentru durata acestora, precum și ținte specifice, inclusiv realizările scontate (și anume, numărul estimat de proiecte integrate strategice, acoperirea rețelei Natura 2000 prin proiectele LIFE, acoperirea districtului hidrografic prin proiectele LIFE). La sfârșitul fiecărei cereri anuale de propuneri,

Comisia analizează dacă a fost finanțat un număr suficient de proiecte pentru un anumit domeniu de acțiune și va face ajustările necesare pentru a realiza obiectivele specifice intermediare.

Principalele realizări pentru anumite priorități specifice sunt prezentate în cursul reuniunilor tematice și sunt rezumate în rapoarte tematice. Acestea constituie unul dintre instrumentele utilizate în scopul difuzării rezultatelor și pentru a contribui la elaborarea și la punerea în aplicare a politicilor.

Este deosebit de dificil să se evalueze impactul catalizator al proiectelor, având în vedere gama largă de inițiative finanțate și faptul că se așteaptă ca efectul catalizator al proiectelor să se manifeste pe termen lung, după ce proiectele au fost încheiate. Din acest motiv, este necesar să se găsească un echilibru între, pe de o parte, necesitatea de a se obține date relevante și detaliate și, pe de alta, costurile asociate și sarcina administrativă pentru beneficiar.

În acest scop, se vor folosi următoarele surse de informații, în combinație cu datele colectate la nivel de proiect:

1. un eșantion de rezultate ale proiectelor va fi evaluat pe baza unor surse și instrumente independente de proiectul în sine (de exemplu, date regionale privind calitatea aerului sau date din registrul întreprinderilor). Aceste proiecte vor fi identificate în mod sistematic;
2. datele furnizate în mod voluntar de beneficiarii proiectelor deja încheiate verificate pe bază de eșantioane și prin misiuni *ex post*.
3. se vor colecta în mod sistematic date cu privire la suma totală a resurselor financiare mobilizate și/sau coordonate de proiecte.
4. interviuri cu principalii actori la nivel național și la nivelul Uniunii.

În acest fel, sarcina aferentă colectării datelor va fi transferată de la beneficiari la monitori (echipa de monitorizare, monitori externi, EASME și Comisia).

În 2024 și, respectiv, în 2027, vor fi puse în aplicare o evaluare la jumătatea perioadei și o evaluare *ex post*. Așa cum se stabilește în evaluarea impactului, având în vedere durata medie a proiectelor, acestea vor oferi o imagine de ansamblu a programului în curs, completată de o analiză de performanță a programului LIFE 2014-2020 și de impactul programului LIFE+.

Pentru a furniza dovezi cu privire la cobeneficiile pe care programul le poate aduce unor priorități specifice precum politicile climatice și biodiversitatea, precum și pentru a ilustra mai bine nivelul cheltuielilor aferente acestor priorități pe întreaga durată a programului, cadrul de monitorizare include metodologia de justificare a cheltuielilor legate de politicile climatice și biodiversitate conform definiției din Comunicarea CFM.

Aceasta va permite identificarea în fiecare an a cheltuielilor aferente acestor două priorități în cadrul programului LIFE.

2.2. Sistemul (sistemele) de gestiune și de control

2.2.1. Justificarea modalității/modalităților de gestionare, mecanismul/mecanismele de punere în aplicare a finanțării, modalitățile de plată și strategia de control propusă

Modalitatea de gestionare a programului LIFE este gestionarea centralizată directă de către Comisie, care poate fi parțial delegată unei agenții executive existente.

Ocazional, pentru anumite acțiuni ad-hoc, poate fi avută în vedere gestiunea indirectă.

Comisia va fi asistată de un grup de experți constituit din reprezentanți ai statelor membre.

Sistemul de control intern se bazează pe învățămintele rezultate din experiență. Principalele elemente ale acestuia, care se aplică tuturor tranzacțiilor financiare – granturi, achiziții publice și premii – sunt:

- circuitele financiare bazate, în special, pe controlul *ex ante* al fiecărei tranzacții și pe controlul specific al unora dintre acestea;
- controale efectuate înainte de atribuirea contractului cu privire la capacitatea financiară și tehnică a solicitanților/ofertanților;
- rapoartele anuale de gestiune și de performanță, precum și alte rapoarte vizând gestiunea contabilă, financiară și operațională.

Pentru un număr predefinit de proiecte – selecționate fie pe bază de risc (pentru a detecta și corecta erorile), fie pe baza unei eșantionări reprezentative (pentru a furniza ordonatorului de credite o asigurare rezonabilă cu privire la legalitatea și regularitatea tranzacțiilor) – auditurile *ex post* efectuate la fața locului.

Strategia de control ține cont de recomandările rezultate în urma evaluărilor programului, de rapoartele emise de auditorul intern și de rapoartele speciale ale Curții de Conturi în scopul de a crește eficacitatea și valoarea adăugată europeană a programului.

2.2.2. *Informații privind riscurile identificate și sistemul/sistemele de control intern(e) instituite pentru atenuarea lor*

Sistemul de control intern se bazează în mare parte pe experiența dobândită de-a lungul a 25 de ani de gestionare a programului LIFE.

Beneficiarii proiectelor sunt o gamă largă de organizații, de la organizații mici la mari întreprinderi (întreprinderile primesc 44 % din totalul finanțării, dintre care 33 % sunt IMM-uri), organizații private necomerciale (24 %) și organisme publice (32 %).

Propunerile sunt selectate în funcție de acreditările profesionale și de stabilitatea financiară a beneficiarilor și în funcție de alte criterii impuse de cadrul juridic.

În timpul procesului de selecție, se utilizează un sistem de avertizare rapidă pentru a identifica posibilele riscuri legate de potențialii beneficiari ai granturilor gestionate la nivel central. Riscul de dublă finanțare este analizat în timpul selecției proiectelor și se realizează schimburi sistematice de informații cu alte servicii.

Sesiunile de formare, în diferitele faze ale ciclului de gestionare a proiectului, sunt organizate la sediu pentru responsabilii de proiect, pentru a aborda necesitățile specifice de gestionare și finanțare. Pentru a răspunde anumitor întrebări, se încurajează contactele directe cu responsabilii de proiecte și cu administratorii financiari din cadrul Comisiei și al agenției.

Principalele cerințe ale acordului de grant sunt explicate beneficiarilor în mod corespunzător cu ocazia unor vizite la fața locului și a unor reuniuni de coordonare. S-a demonstrat, în special, că un instrument valoros pentru reducerea cazurilor de nerespectare îl reprezintă organizarea unor misiuni de monitorizare la lansarea

proiectelor, menite să detecteze și să corecteze problemele potențiale într-un stadiu foarte timpuriu, în special la nivelul sistemelor de control puse în aplicare de către beneficiari .

Sunt organizate sesiuni de informare pentru auditorii *ex post* cu privire la caracteristicile fraudelor care ar putea fi constatate în timpul unui audit la fața locului al declarațiilor financiare. Pentru informații suplimentare privind strategia antifraudă, a se vedea punctul 2.3 de mai jos.

Riscurile identificate pentru punerea în aplicare a programului se încadrează în principal în următoarele categorii:

- risc de direcționare insuficientă/ineficientă a utilizării fondurilor, precum și riscul de fragmentare excesivă a fondurilor din cauza extinderii domeniului de aplicare tematic sau teritorial;
- erori și ineficiențe cauzate de complexitatea normelor pentru beneficiari și pentru Comisie (de exemplu, eligibilitatea costurilor, linii bugetare multiple).

Dacă programul va fi delegat unei agenții executive, există următoarele riscuri:

- pierderea contribuției proiectelor la elaborarea politicilor și viceversa;
- eșecurile de coordonare, în cazul în care programul este parțial delegat (unei agenții executive, unor alte instituții donatoare sau financiare);
- riscul lipsei unei definiții clare a limitelor responsabilităților legate de sarcinile de gestionare și control delegate agenției, dacă programul este parțial delegat.

În ceea ce privește primele două riscuri, acestea au fost soluționate parțial prin intermediul opțiunilor specifice analizate în evaluarea impactului, și anume

1. Îmbunătățirea concentrării strategice a programului prin simplificarea regulamentului și programului de lucru multianual
2. Reducerea sarcinilor administrative pentru solicitanți/beneficiari
3. Raționalizarea procedurilor pentru execuția bugetului Uniunii

Riscurile de posibile efecte secundare negative ale transferării gestiunii către EASME, cum ar fi lipsa de continuitate și pierderea contribuției proiectelor la elaborarea politicilor și viceversa, au fost prevenite în trecut prin transferarea principalelor resurse umane ale Comisiei către EASME și prin elaborarea unei strategii de integrare a politicilor care include atât activități recurente, cât și punctuale, care garantează că:

- nevoile politicilor sunt reflectate în punerea în aplicare a programului și a proiectelor;
- rezultatele și constatările relevante ale proiectelor ajung la decidenții politici și pot fi utilizate de către aceștia.

Strategia include activități cum ar fi formarea pentru personalul agenției cu privire la politici specifice, reuniuni tematice comune în cadrul proiectelor, reflecții comune asupra necesităților politicilor în cadrul cererilor de propuneri, furnizarea de feedback cu privire la rezultatele proiectului relevante pentru elaborarea politicilor, etc.

2.2.3. *Estimarea și justificarea raportului cost-eficacitate al controalelor (raportul „costurile controalelor ÷ valoarea fondurilor aferente gestionate”) și evaluarea nivelurilor preconizate ale riscurilor de eroare (la plată și la închidere)*

În prezent, programul LIFE 2014-2020 este delegat în principal unei agenții executive. Declarația financiară se bazează pe ipoteza că programul 2020-2027 va fi pus în aplicare la nivel intern de către serviciile Comisiei. Eficacitatea costurilor legate de externalizarea către o agenție executivă va fi evaluată pe baza unei analize costuri-beneficii.

Proiecte:

- Selecția/evaluarea/negocierea proiectelor: controale preventive ale tuturor dosarelor, cu asistența unor experți externi, după caz;
- punerea în aplicare a proiectelor prin acordarea de granturi: monitorizare în scop preventiv și de depistare, vizite la fața locului pentru fiecare proiect, cel puțin o dată pe durata de viață a acestora;
- înainte de plata finală: controale de depistare și de corectare, control documentar al tuturor dosarelor, inclusiv utilizarea pe scară largă a certificatelor de audit extern.

În fiecare an, controalele ex-post în ceea ce privește subvențiile vor fi efectuate la fața locului. În plus, va fi introdus un nou tip de audit, denumit „audit documentar”, pentru a efectua verificări ale gestiunii fără a se deplasa la fața locului.

Controalele în cadrul LIFE nu pot fi separate de gestionarea programului: în 2017, gestionarea de ansamblu s-a ridicat la 20 de milioane EUR, inclusiv toate controalele la fața locului. Aceasta corespunde la 4 % din suma totală gestionată în 2017.

Se estimează că suma costurilor legate de controale ar urma să scadă ușor, datorită simplificărilor prevăzute pentru gestionarea programului și pentru normele de eligibilitate a costurilor:

- Luând în considerare experiențele pilot în curs, ar trebui să se analizeze eliminarea cerinței de a se depune o propunere completă la începutul procesului de depunere a cererilor prin extinderea utilizării unei proceduri de atribuire în două etape pentru proiectele standard. Acest lucru a fost deja aplicat în cazul proiectelor integrate și este în curs de experimentare pentru unele proiecte tradiționale. În acest fel s-ar reduce sarcina administrativă pentru solicitanți.
- adaptarea cerințelor de raportare în funcție de lungimea și complexitatea proiectelor și valoarea grantului
- simplificarea bazelor de date privind indicatorii în funcție de ideile-far ale proiectului
- utilizarea opțiunilor simplificate în materie de costuri, plăți bazate pe realizări, limitarea costurilor eligibile pentru granturi
- utilizarea granturilor „în cascadă” cu raportare limitată, cu implicarea echipei de monitorizare
- simplificarea procesului de depunere a cererii, inclusiv a formularelor raționalizate și a documente justificative.

2.3. Măsuri de prevenire a fraudelor și a neregulilor

A se preciza măsurile de prevenire și de protecție existente sau preconizate, de exemplu din strategia antifraudă.

Frauda include atât abateri interne, cât și externe și vizează orice încălcare a intereselor financiare ale Uniunii, așa cum sunt definite în Convenția privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene. Intenția este elementul esențial care deosebește frauda de neregulă. Pe lângă impact financiar, frauda poate implica și un risc reputațional.

În conformitate cu metodologia și orientările OLAF, la nivelul fiecărei direcții generale se elaborează o strategie antifraudă pe baza evaluării riscurilor de fraudă privind principalele activități de gestionare financiară și nefinanciară.

Evaluările privind fraudele au fost efectuate în perioada iunie-august 2015 și vor fi actualizate în 2018. Evaluarea fraudelor a luat în considerare, de asemenea, auditurile subsecvente realizate de IAS referitor la auditul privind strategia antifraudă realizat de SIAC și privind rapoartele Curții de Conturi. Concluzia generală a evaluărilor riscului de fraudă este aceea că riscul rezidual de fraude materiale nedepistate este scăzut (atât din punct de vedere al probabilității, cât și al impactului).

Au fost revizuite îndeosebi domeniile în care riscul rezidual a fost evaluat ca fiind scăzut către mediu:

(1) Achiziții publice: Pe baza evaluării riscului, se poate concluziona în mod rezonabil că controalele existente reduc în mod eficace principalele riscuri de fraudă în fazele de pregătire, evaluare, acordare și punere în aplicare ale procesului de achiziții (și anume caiete de sarcini părtinitoare, conflicte de interese nedeclare, procedură de evaluare neloială, înțelegere secretă între contractanți, înțelegere secretă cu un contractant și utilizarea abuzivă a informațiilor privilegiate, contractanți fantomă, plagiat, dubla finanțare). Următoarele domenii au fost identificate ca prezentând un risc rezidual scăzut spre mediu: a) înțelegere secretă cu un contractant în sensul acceptării unei performanțe inferioare standardelor; b) plagiat/înlocuirea produselor, iar c) dubla finanțare a fost identificată ca prezentând un risc rezidual mediu.

Pentru a face față acestor riscuri reziduale de fraudă scăzute spre medii și medii, se preconizează utilizarea sistematică a listelor de verificare pe baza semnalelor de alertă („red flags”), care sunt parte a strategiilor antifraudă revizuite, și utilizarea bazelor de date externe (de exemplu, cele enumerate pe site-ul antifraudă al OLAF), precum și organizarea unor sesiuni de formare suplimentare coordonate cu OLAF.

(2) Granturi: Pe baza evaluării riscului, este posibil să se concluzioneze că controalele existente reduc în mod eficace principalele riscuri de fraudă în fazele de evaluare, contractare și *ex-post* ale procesului de acordare a granturilor (și anume, conflictele de interese nedeclare, procedurile neloiale de acordare a granturilor, acțiunile care nu au fost efectuate conform descrierii tehnice, sumele plătite excesiv, dubla finanțare și tentativa de fraudă). Următoarele domenii au fost identificate ca prezentând un risc rezidual estimat mediu: 1) dubla finanțare; și ca prezentând un risc rezidual estimat scăzut spre mediu: 2) cazurile de fraudă potențială nedetectate.

Aceste riscuri sunt reduse și mai mult prin organizarea de sesiuni de formare suplimentare coordonate cu OLAF și prin utilizarea sistematică a listelor de verificare pe baza semnalelor de alertă (care fac parte din strategiile antifraudă revizuite).

(3) Cheltuieli administrative: Pe baza evaluării riscului, controalele existente reduc în mod eficace principalele riscuri de fraudă în domeniul formării, al publicațiilor, al reuniunilor interne, precum și în ceea ce privește elementele de cost legate de protocol și reprezentare ale cheltuielilor administrative (de exemplu, decontarea potențial frauduloasă a unor costuri neeligibile).

3. IMPACTUL FINANCIAR ESTIMAT AL PROPUNERII/INIȚIATIVEI

3.1. Rubrica din cadrul financiar multianual și linia (liniile) bugetară (bugetare) de cheltuieli propusă (proapse)

Rubrica din cadrul financiar multianual	Linia bugetară	Tipul de cheltuieli	Contribuție			
			din țări AELS ⁴⁵	din țări candidate	din țări terțe	în sensul articolului [21 alineatul (2) litera (b)] din Regulamentul financiar
	09 02 Programul pentru mediu și politici climatice (LIFE)	Dif./ Nedif ⁴⁴ .				
Rubrica 3 - Resurse naturale și mediu	09 02 XX Mediu	Dif.	DA	DA	DA	NU
	09 02 XX XX Natură și biodiversitate	Dif.	DA	DA	DA	NU
	09 02 XX XX Economia circulară și calitatea vieții	Dif.	DA	DA	DA	NU
	09 02 XX Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea	Dif.	DA	DA	DA	NU
	09 02 XX Tranziția către energia curată	Dif.	DA	DA	DA	NU
	09 01 XX XX Mediu - cheltuieli de gestionare administrativă	Nedif.	DA	DA	DA	NU
	09 01 XX XX Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea - cheltuieli de gestionare administrativă	Nedif.	DA	DA	DA	NU
	09 01 XX XX Tranziția către energia curată - cheltuieli de gestionare administrativă	Nedif.	DA	DA	DA	NU

Liniile bugetare propuse reflectă domeniile de acțiune indicate în propunerile Comisiei pentru un nou cadru financiar multianual (CFM) pentru 2021-2027 [COM(2018)321 final] adoptat la 2 mai 2018 și corespund structurii programului, așa cum este prezentat în propunerea de regulament.

Nomenclatura bugetară, așa cum este prezentată în fișa financiară legislativă, ar putea fi modificată și face în continuare obiectul deciziilor care urmează a fi luate.

⁴⁴ Dif. = credite diferențiate / Nedif. = credite nediferențiate.

⁴⁵ AELS: Asociația Europeană a Liberului Schimb.

3.2. Impactul estimat asupra cheltuielilor

3.2.1. Sinteza impactului estimat asupra cheltuielilor⁴⁶

Milioane EUR (cu trei zecimale)

Rubrica din cadrul financiar multianual	3	Resurse naturale și mediu
--	----------	---------------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Post 2027	TOTAL
09 02 XX XX Natură și biodiversitate	Angajamente	(1)	261.992	268.057	277.446	290.490	307.658	329.587	355.431	0.000	2 090,660
	Plăți	(2)	9.268	102.459	127.137	156.468	191.813	228.469	258.373	1016,672	2 090,660
09 02 XX XX Economia circulară și calitatea vieții	Angajamente	(1)	164.507	168.315	174.210	182.400	193.180	206.950	223.177	0.000	1 312,740
	Plăți	(2)	5.820	64.335	79.831	98.248	120.440	143.458	162.234	638.376	1 312,740
09 02 XX Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea	Angajamente	(1)	122.203	124.671	127.128	129.937	132.564	135.333	137.190	0.000	909.027
	Plăți	(2)	2.625	46.522	57.168	69.099	81.848	93.115	98.996	459.653	909.027
09 02 XX Tranziția către energia curată	Angajamente	(1)	132.117	134.810	137.556	140.357	143.214	146.129	148.317	0.000	982.500
	Plăți	(2)	6.247	52.548	63.913	76.317	89.829	101.689	108.113	483.846	982.500
09 01 XX XX Mediu - cheltuieli de gestionare administrativă ⁴⁷	Angajamente = Plăți	(3)	13.500	13.600	13.700	13.800	13.900	14.000	14.100	0.000	96.600

⁴⁶ Totalurile nu corespund din cauza rotunjirii.

⁴⁷ Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul programului Sunt incluse sumele necesare pentru gestionarea angajamentelor restante („moștenite”) aferente programelor pentru perioada 2014-2020 gestionate în prezent de o agenție executivă

09 01 XX XX Atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea - cheltuieli de gestionare administrativă	Angajamente = Plăți	(3)	5.684	5.773	5.925	5.777	5.864	5.864	6.086	0.000	40.973
09 01 XX XX Tranziția către energia curată - cheltuieli de gestionare administrativă ⁴⁸	Angajamente = Plăți	(3)	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	0.000	17.500
Mediu	Angajamente		439.999	449.972	465.356	486.690	514.738	550.537	592.708	0.000	3 500,000
	Plăți		28.588	180.394	220.668	268.516	326.153	385.927	434.707	1 655,048	3 500,000
Politici climatice	Angajamente		262.504	267.754	273.109	278.571	284.143	289.826	294.093	0.000	1 950,000
	Plăți		17.056	107.343	129.506	153.693	180.041	203.168	215.695	943.499	1 950,000
TOTAL credite pentru pachetul financiar al programului	Angajamente	=1+ 3	702.503	717.726	738.465	765.261	798.881	840.363	886.801		5 450,000
	Plăți	=2+ 3	45.643	287.736	350.174	422.208	506.194	589.095	650.402	2 598,547	5 450,000

⁴⁸ Credite cu caracter administrativ finanțate din bugetul programului Nu sunt incluse sumele necesare pentru gestionarea angajamentelor restante („moștenite”) aferente programelor pentru perioada 2014-2020, deoarece acestea au fost finanțate de la bugetul programului „Orizont 2020”.

Rubrica din cadrul financiar multianual	7	„Cheltuieli administrative”
--	---	-----------------------------

Milioane EUR (cu trei zecimale)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Post 2027	TOTAL
Resurse umane ⁴⁹		17.017	21.879	28.314	30.602	35.464	38.038	40.755		212.069
Alte cheltuieli administrative		1.061	1.312	1.920	1.620	1.646	1.746	2.396		11.702
TOTAL credite pentru RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	18.078	18.078	23.191	30.234	32.222	37.110	39.784	43.151		223.771

Milioane EUR (cu trei zecimale)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Post 2027	TOTAL
TOTAL credite în RUBRICILE din cadrul financiar multianual	Angajamente	720.580	740.917	768.699	797.483	835.991	880.148	929.952	0	5 673,771
	Plăți	63.721	310.927	380.408	454.431	543.304	628.879	693.553	2 598,547	5 673,771

⁴⁹ Se așteaptă ca programul să fie delegat parțial unei agenții executive, sub rezerva rezultatului analizei costuri-beneficii și a deciziilor aferente care urmează să fie luate. Creditele administrative corespunzătoare punerii în aplicare a programului în cadrul Comisiei și al agenției executive vor fi adaptate în consecință.

3.2.2. Rezumatul impactului estimat asupra creditelor cu caracter administrativ

- Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de credite cu caracter administrativ
- Propunerea/inițiativa implică utilizarea de credite cu caracter administrativ, conform explicațiilor de mai jos:

Milioane EUR (cu trei zecimale)

Anii	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
------	------	------	------	------	------	------	------	-------

RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual								
Resurse umane ⁵⁰	17.017	21.879	28.314	30.602	35.464	38.038	40.755	212.069
Alte cheltuieli administrative	1.061	1.312	1.920	1.620	1.646	1.746	2.396	11.702
Subtotal RUBRICA 7 din cadrul financiar multianual	18.078	23.191	30.234	32.222	37.110	39.784	43.151	223.771

În afara RUBRICII 7⁵¹ din cadrul financiar multianual								
Resurse umane	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Alte cheltuieli de natură administrativă	21.684	21.873	22.125	22.077	22.264	22.364	22.686	155.073
Subtotal în afara RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	21.684	21.873	22.125	22.077	22.264	22.364	22.686	155.073

TOTAL	39,761856	45,064144	52,358484	54,298484	59,374624	62,148624	65,837624	378,84384
--------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Necesarul de credite în materie de resurse umane și de alte cheltuieli cu caracter administrativ va fi acoperit de creditele direcției generale care sunt deja alocate pentru gestionarea acțiunii și/sau realocate intern în cadrul acesteia, completate, după caz, prin resurse suplimentare ce ar putea fi alocate direcției generale care gestionează acțiunea în cadrul procedurii de alocare anuală și în lumina constrângerilor bugetare.

⁵⁰ Cele trei direcții generale nu dispun de resurse umane proprii pentru a gestiona măsurile prevăzute deoarece niciuna dintre acestea nu gestionează majoritatea măsurilor din cadrul programului 2014-2020, care este externalizat către o agenție executivă, și este prevăzută o creștere semnificativă în cadrul subprogramelor gestionate de către DG Mediu (Natură și biodiversitate și Economia circulară și calitatea vieții).

⁵¹ Asistență tehnică și/sau administrativă și cheltuieli de sprijin pentru punerea în aplicare a programelor și/sau a acțiunilor UE (fostele linii „BA”), cercetare indirectă și cercetare directă.

3.2.2.1. Necesarul de resurse umane estimat

- Propunerea/inițiativa nu implică utilizarea de resurse umane.
- Propunerea/inițiativa implică utilizarea de resurse umane, conform explicațiilor de mai jos:

Estimările exprimate în echivalent normă întreagă

Anii	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Posturi din schema de personal (funcționari și agenți temporari)							
La sediu și în birourile reprezentanțelor Comisiei ⁵²	119	153	198	214	248	266	285
Delegații							
Cercetare							
•Personal extern (în echivalent normă întreagă: ENI) - AC, AL, END, INT și JED⁵³							
Rubrica 7							
Finanțare în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	- la sediu						
	- în delegații						
Finanțare în cadrul RUBRICII 7 din cadrul financiar multianual	- la sediu						
	- în delegații						
Cercetare							
Altele (precizați)							
TOTAL	119	153	198	214	248	266	285

Necesarul de resurse umane va fi acoperit cu personal al direcției generale care este alocat deja pentru gestionarea acțiunii și/sau realocat intern în cadrul acesteia, completat, după caz, prin resurse suplimentare ce ar putea fi alocate direcției generale care gestionează acțiunea în cadrul procedurii de alocare anuală și în lumina constrângerilor bugetare.

Descrierea sarcinilor care trebuie efectuate:

Funcționari și personal temporar	Gestionarea operațională și financiară a tuturor activităților programului (granturi, contracte de achiziții, premii etc.) Dezvoltarea sinergiilor și coordonarea cu alte programe Monitorizarea și evaluarea

⁵² Sunt incluse resursele umane necesare pentru a gestiona noul programului LIFE + și resurse umane din cadrul DG ENV necesare pentru a gestiona moștenirea programului LIFE +, estimate la 5 ENI în 2021, 4 ENI în 2022 și, în fine, 2 ENI în 2023.

⁵³ AC = agent contractual; AL = agent local; END = expert național detașat; INT = personal din agenții; JED = expert tânăr în delegații.

3.2.3. Contribuția terților

Propunerea/inițiativa:

- nu prevede cofinanțare din partea terților
- prevede cofinanțare din partea terților, estimată în cele ce urmează:

Credite în milioane EUR (cu trei zecimale)

Anii	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	TOTAL
A se preciza organismul care asigură cofinanțarea								
TOTAL credite cofinanțate								

3.3. Impactul estimat asupra veniturilor

- Propunerea/inițiativa nu are impact financiar asupra veniturilor.
 - Propunerea/inițiativa are următorul impact financiar:
 - asupra resurselor proprii
 - asupra altor venituri
- vă rugăm să precizați, dacă veniturile sunt alocate unor linii de cheltuieli

Milioane EUR (cu trei zecimale)

Linia bugetară pentru venituri:	Impactul propunerii/inițiativei ⁵⁴						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Articolul							

Pentru veniturile alocate, a se preciza linia bugetară (liniile bugetare) de cheltuieli afectată (afectate).

--

Alte observații (de exemplu, metoda/formula utilizată pentru calcularea impactului asupra veniturilor sau orice alte informații).

--

⁵⁴

În ceea ce privește resursele proprii tradiționale (taxe vamale, cotizații pentru zahăr), sumele indicate trebuie să fie sume nete, și anume sume brute după deducerea unei cote de 20 % pentru costuri de colectare.